

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**POUŽITÍ DONUCOVACÍCH PROSTŘEDKŮ
U POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY**

Autor práce: Marie Cvrčková, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Michaela Eichlerová

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2020

VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH STUDIÍ, z.ú.
Žižkova 6, 370 01 České Budějovice

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jméno a příjmení studenta: Marie Cvrčková, DiS.

Studijní program: Bezpečnostně právní činnost
Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě
Forma studia: Kombinovaná
Místo studia: Příbram

Název bakalářské práce: Použití donucovacích prostředků u Policie České republiky

Název bakalářské práce v anglickém jazyce: The use of repressive means by the Police of the Czech Republic

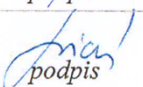
Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

Vedoucí bakalářské práce (jméno a příjmení, titul): Mgr. et Mgr. Michaela Eichlerová

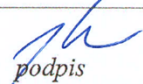
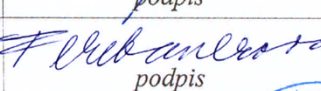

Datum zadání bakalářské práce: říjen 2019

CÍL BAKALÁŘSKÉ PRÁCE:

Cílem teoretické části bakalářské práce je výklad a komentář ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů, upravující použití donucovacích prostředků, s případnými návrhy de lege ferenda. Praktická část práce vyhodnocuje četnost užití donucovacích prostředků u Policie České republiky na území Středočeského kraje od roku 2010, což bude moci potvrdit či vyvrátit hypotézu o zvyšující se četnosti použití donucovacích prostředků.

Student: Marie Cvrčková, DiS.	22.10.19 datum	 podpis
Vedoucí práce: Mgr. et Mgr. Michaela Eichlerová	22.10.19 datum	 podpis

Schvaluji zadání bakalářské práce:

Vedoucí katedry: doc. JUDr. Roman Svatoš, Ph.D.	11.11.19 datum	 podpis
Prorektorka pro studium a vnitřní záležitosti: RNDr. Růžena Ferebauerová	12.11.19 datum	 podpis
Pověřený rektor: doc. Ing. Jiří Dušek, Ph.D.	13.11.2019 datum	 podpis

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v seznamu použitých zdrojů.

Prohlašuji, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce v elektronické podobě ve veřejně přístupné části infodisku VŠERS, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky vedoucí a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce systémem na odhalování plagiátů.

.....

Děkuji vedoucí bakalářské práce Mgr. et Mgr. Michaele Eichlerové za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce.

ABSTRAKT

CVRČKOVÁ, M. *Použití donucovacích prostředků u Policie České republiky: bakalářská práce*. České Budějovice: Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2020. 56 s. Vedoucí bakalářské práce: Mgr. et Mgr. Michaela Eichlerová.

Klíčová slova: Policie České republiky, donucovací prostředek, úkon, zákrok, oprávněnost, četnost.

Bakalářská práce obsahuje teoretickou a praktickou část a pojednává o donucovacích prostředcích příslušníků Policie České republiky. Teoretická část práce se zabývá zejména výkladem a komentářem ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. Praktická část bakalářské práce obsahuje vyhodnocení četnosti použití donucovacích prostředků Policie České republiky na zemi Středočeského kraje od roku 2010 do roku 2018. Výsledkem je komparace četnosti užití donucovacích prostředků za sledované období a stanovení nejčastěji používaných donucovacích prostředků u Policie České republiky.

ABSTRACT

CVRČKOVÁ, M. *The Use of Repressive Means by the Police of the Czech Republic: Bachelor Thesis*. České Budějovice: The College of European and Regional Studies, 2020. 56 p. Supervisor: Mgr. et Mgr. Michaela Eichlerová.

Key words: Police of the Czech Republic, repressive means, intervention, act, legitimacy, frequency.

This bachelor thesis include the theoretical and practical part and it deals with use of repressive means by the Police of the Czech Republic. The theoretical part of the bachelor thesis deals with interpretation and commentary of the provisions of Act number 273/2008 Coll, On the Police of the Czech Republic. The practical part deals with the evaluation of the frequency of the use of repressive means in years 2010-2018 in the Central Bohemian Region. The result is a comparison frequency of repressive means by the Police of the Czech Republic and the most use of repressive means by the Police of the Czech Republic.

Obsah

Úvod	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Policie České republiky.....	11
3 Donucovací prostředky	15
3.1 Obecné ustanovení	16
3.2 Donucovací prostředky	18
3.3 Obecné podmínky použití donucovacího prostředku.....	28
3.4 Použití pout a prostředků k zamezení prostorové orientace.....	30
3.5 Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla	32
3.6 Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku	33
3.7 Zvláštní omezení	35
3.8 Zákrok pod jednotným velením	37
4 Četnost užití donucovacích prostředků	39
4.1 Vývoj četnosti použití donucovacích prostředků	39
4.2 Nejčastěji používané donucovací prostředky.....	44
Závěr.....	46
Seznam použitých zdrojů.....	48
Seznam zkratk.....	51
Seznam tabulek a grafů.....	52
Přílohy	53

Úvod

Tématem bakalářské práce je „Použití donucovacích prostředků u Policie České republiky.“ Ve služebním poměru u Policie České republiky působím od listopadu roku 2014. Při výkonu služby provádím obchůzkovou a dozorčí službu, spravuji okrsky a rovněž prověřuji různá oznámení učiněná prostřednictvím linky 158.

Policista ve služebním poměru má nespočet oprávnění, která jsou zakotvena zejména v zákoně č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o Policii ČR“). Mezi jedno z oprávnění policisty se řadí použití donucovacích prostředků, které je zakotveno v hlavě IX. zákona o Policii ČR. Uvedené oprávnění (použití donucovacího prostředku) považuji za velmi významné, jelikož dochází k zásahu do práv a svobod osob, tedy do tzv. integrity osob, proti kterým policista použije konkrétní donucovací prostředek. Většinou, pokud policista využije možnosti zákroku proti osobě pachatele, je zákrok spojen s některým dalším oprávněním. Například v souladu s ustanovením § 26 zákona o Policii ČR – zajištění osoby. Případně v souladu s ustanovením § 76 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů – zadržení osoby podezřelé. Pokud osoba, proti níž policista zakročuje, klade odpor, je omezena její osobní svoboda dle těchto ustanovení.

Nutno podotknout, že použití donucovacího prostředku může být někdy spojeno se zraněním nebo dokonce usmrcením osoby, proti níž policista zakročuje. Proto je třeba mít neustále na paměti zásadu přiměřenosti postupu¹ a donucovací prostředek použít vždy v souladu se zákonem. Taktéž má policista povinnost použít takový donucovací prostředek, který dosáhne účelu sledovaného zákrokem a je nezbytný k překonání odporu osoby.²

Obsahem práce je především obecná úprava použití donucovacích prostředků a jejich podrobnější charakteristika dle příslušných právních předpisů.

Praktická část vyhodnocuje četnost použití donucovacích prostředků na území Středočeského kraje od roku 2010. Informace získané sběrem dat z informačního systému Evidence trestního řízení (dále jen „ETR“) budou převedeny do grafu.

---

¹ ČESKO. § 11 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s. 10-11.

² ČESKO. § 53 odst. 3 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s. 53.

K vypracování absolventské práce na uvedené téma jsem se rozhodla z důvodu, že po dobu déle, než jednoho roku jsem byla rozkazem ředitele Krajského ředitelství policie Středočeského kraje vyslána ke studijnímu pobytu v prvosledové hlídce. Do prvosledové hlídky zřízené v rámci Policie České republiky, Krajského ředitelství policie Středočeského kraje, Územního odboru Benešov jsem byla vyslána za účelem získání znalostí, dovedností a zkušeností při řízení a organizaci výkonu hlídkové služby spojené se zvýšením fyzické zdatnosti, prohloubení taktiky zákroku a bezpečnosti při něm. Od doby studijního pobytu do současnosti je mou náplní práce prověřovat oznámení přijatá na lince 158 často spojená s agresí obyvatel, která se ve většině případů stupňuje a směřuje i proti přítomným policistům. Proto bylo nutné při zákroku využít zákonného oprávnění použití donucovacích prostředků. Myslím si, že v současné době se četnost využívání zákonného oprávnění použití donucovacích prostředků zvyšuje, a to nejen vlivem agrese osob, ale i díky lepší vybavenosti policistů a znalostem oprávnění jednotlivých příslušníků s ohledem na kvalitu základní odborné přípravy. Výsledkem zpracování práce by mělo být potvrzení nebo vyvrácení mé domněnky o zvyšující se četnosti užití donucovacích prostředků, což v tomto případě bude provedeno vyhodnocením statistiky z ETR ve zpracovaných grafech.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Metody použité v bakalářské práci jsou důležité pro analytické zkoumání této problematiky v teoretické rovině. Věcná část práce na téma „Použití donucovacích prostředků u Policie České republiky“ uvádí zákonné oprávnění o použití donucovacích prostředků, kterého mohou využít jednotliví policisté provádějící zákrok za účelem ochrany veřejného pořádku tak, aby jejich použití bylo v souladu s právními normami České republiky.

Cílem bakalářské práce je provedení výkladu a komentáře jednotlivých donucovacích prostředků, kterými disponují příslušníci Policie České republiky za pomoci analýzy a syntézy dostupných zdrojů, které představují prameny literatury, zákonných či podzákonných norem s návrhy de lege ferenda. Hlavním zdrojem k vypracování práce je zákon o Policii ČR. Provedenou rešerší odborné literatury a právních norem mají za účel vysvětlit oprávnění použití donucovacích prostředků.

Cílem praktické části práce je vyhodnocení četnosti užití donucovacích prostředků na území Středočeského kraje, a to za období od roku 2010 do roku 2018. Sběr dat bude proveden z informačního systému ETR a výsledkem je komparace četnosti jejich užití za sledované období.

2 Policie České republiky

Policie České republiky představuje jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor.³ Jednotnost vyjadřuje hierarchická vnitřní organizace s danými vztahy nadřízenosti a podřízenosti. Podle právní teorie se jedná o vykonavatele veřejné správy, tedy jako ozbrojený bezpečnostní sbor. Naproti tomu dle funkčního (materiálního) pojetí se jedná o správní činnost ochraňující zdraví a život osob, majetek a rovněž zajištění bezpečnosti státu.⁴ Plní úkoly ve věcech vnitřního pořádku a bezpečnosti, stejně tak další úkoly stanovenými právními předpisy.⁵

Policie České republiky je rozdělena na jednotlivé organizační složky státu, kterými jsou: Policejní prezidium České republiky a celostátní útvary Policie České republiky vystupující v právních vztazích a při nakládání s majetkem jako součást organizační složky státu – Ministerstvo vnitra České republiky.⁶ Dále se do organizačních složek státu řadí jednotlivá krajská ředitelství Policie České republiky a útvary zřízená v rámci těchto 14 krajských ředitelství.

V současnosti se v České republice nachází celkem sedm bezpečnostních sborů, mezi které se kromě Policie České republiky řadí: Celní správa České republiky podřízena Ministerstvu financí, Vězeňská služba České republiky podřízena Ministerstvu spravedlnosti, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Bezpečnostní, Úřad pro zahraniční styky a informace a Hasičský záchranný sbor, který jako jediný není ozbrojený a jsou podřízeni Ministerstvu vnitra.⁷ V České republice se rovněž vyskytují ozbrojené složky, kterými jsou: Armáda České republiky, Vojenská policie České republiky a Vojenské zpravodajství, které je součástí Ministerstva obrany. Další kategorií je třeba rozlišit obecní (městskou) policii, která je orgánem obce a řídí ji starosta obce. Dále se v České republice vyskytují i tzv. soukromé bezpečnostní služby, které zabezpečují například ostrahu objektů a pozemků, monitoring, převozy peněz, ochranu osob, instalaci a provoz různých technických prostředků k zabezpečení objektů

³ ČESKO. § 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s. 3.

⁴ HRUDKA, J., ZÁMEK, D. *Organizace a činnost policejních služeb*. 1. vydání, Praha: Police History 2012. s. 11. ISBN 978-80-86477-22-5.

⁵ FILÁK, A. a kol. *Základy teorie policejně-bezpečnostní činnosti II*. 1. vydání. Praha: Police History, 2006. s. 71. ISBN 80-86477-33-9.

⁶ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 1-2. ISBN 978-80-7400-543-5.

⁷ ŠTEINBACH, M. ŠLESINGER, R. ZIMMERMANN, M. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 1. ISBN 978-80-7598-193-6.

a při své činnosti většinou působí v uniformách a bývají ozbrojeni. Jedná se pouze o soukromé subjekty, tedy fyzické osoby nebo právnické osoby tzv. firmy využívající tuto činnost pro podnikání.⁸ Jejich činnost, tedy činnost soukromých bezpečnostních služeb není českým právním řádem upravena a záleží, za jakým předmětem jsou zřízeny. V současné době je vypracován návrh zákona o soukromé bezpečnostní činnosti, který zpracovává Ministerstvo vnitra a na znění zákona se usnesl rovněž Parlament České republiky.

Policie České republiky slouží veřejnosti a jejím úkolem je především chránit bezpečnost osob, majetek a veřejný pořádek. Je povinna předcházet trestné činnosti a plnit další úkoly stanovené v zákoně o Policii ČR. Všechny obecné úkoly Policie České republiky spadají do tzv. vnitřního pořádku a bezpečnosti. Tímto se rozumí oblast, která spadá primárně k působnosti ministra vnitra České republiky, jemuž je policejní prezident podřízen a tento odpovídá za činnost Policie České republiky ministrově. Působnost je určena především zákonem, není však vyloučeno, že bude upravena i jiným předpisem – mezinárodními smlouvami např. mezinárodní policejní spolupráce.⁹ Postupy justičních, úředních nebo jiných orgánů zabývajících se mezinárodní justiční spoluprací v trestních věcech jsou upraveny zákonem, který řeší rovněž postavení některých subjektů působících v takové oblasti a zpracovává příslušné předpisy Evropské unie.¹⁰

Činnost Policie České republiky realizují jednotliví policisté a zaměstnanci policie. Policisté jsou ve služebním poměru, který se zakládá vydáním rozhodnutí služebního funkcionáře bezpečnostního sboru po dosažení přijímacího řízení. Speciální ustanovení rovněž upravují podmínky výkonu služby, které obsahují některé benefity jako například: ozdravný pobyt, kázeňské odměny, náhrady cestovních výdajů a jednotlivé výsluhové nároky (např. úmrtné a příspěvek na pohřeb příslušníka, odchodné).¹¹

Policistům a zaměstnancům Policie České republiky zákon ukládá základní povinnosti (upravující hlava III. zákona o Policii ČR). Tyto úkoly představuje: zdvořilost, iniciativa, respektování zásady přiměřenosti, prokazování příslušnosti

---

⁸ ČESKO. Zákon č. 455 ze dne 2. října 1991 o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 1992-01-01].

⁹ ČESKO. § 2 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In: Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s. 3.

¹⁰ ČESKO. Zákon č. 104 ze dne 20. března 2013 o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 2014-01-01].

¹¹ TOMEK, P. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1. 7. 2012*. 2. vydání. Praha: ANAG, 2012. s. 13-14. ISBN 978-80-7263-752-2.

a poučení osob, vůči nimž činí úkon (tzn. o důvodech jeho provedení, případně jejich o právech a povinnostech).

Zmíněná zásada zdvořilosti zní: „*Policista a zaměstnanec policie jsou při plnění úkolů policie povinni dodržovat pravidla zdvořilosti a dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob i své vlastní.*“¹² Z uvedeného vyplývá, že policista se nesmí vůči osobě chovat jakkoli urážlivě či opovržlivě a má respektovat pravidla zdvořilého chování.

Další základní povinnost, jež zákon ukládá, je tzv. iniciativa, tedy povinnost přijmout potřebné opatření.¹³ Policistovi je ukládána povinnost provést úkon, ale také využít některého ze zákonných oprávnění v rámci výkonu své pravomoci. Případně musí přijmout jiné opatření, aby ohrožení zákona odstranil. Jedná se o situace, kdy je ohrožen či porušen vnitřní pořádek či bezpečnost. Tato povinnost je policistovi kladena i v době mimo službu. Zejména při okolnostech, pokud je bezprostředně ohrožen život, zdraví nebo svoboda osob anebo pokud došlo k útoku na takové hodnoty. Jaké konkrétní opatření policista provede, je na jeho uvážení. Úkon není policista povinen provést v případech taxativně vymezených v zákoně o Policii ČR. Například pokud provádí jiný úkon, má snížené schopnosti v důsledku jeho zdravotního stavu a nemůže úkon provést či dokončit, k provedení úkonu nebo vyškolen nebo vycvičen anebo nemůže úkon úspěšně dokončit. Zákonné důvody, při nichž policista nemá povinnost provést úkon, je nutné mít na paměti vždy před provedením úkonu. Nutností je zejména vyhodnotit situaci, zda daný úkon může policista úspěšně dokončit. To je v přímém výkonu služby obtížné, jelikož policista musí konkrétní situaci bezprostředně vyhodnotit a rozhodnout se o jeho následném konání. Proto může dojít k pochybení ze strany policisty, který prováděl zákrok či úkon. V případě pochybností o možném protiprávním jednání ze strany policisty se věc zadokumentuje nebo přijme trestní oznámení a jednání šetří Generální inspekce bezpečnostních sborů nebo Odbor vnitřní kontroly Policejního prezidia České republiky k prověření, zda ze strany policisty nedošlo k pochybení či nedošlo k jednání, které by bylo vyhodnoceno jako protiprávní. Výše uvedené lze shrnout tak, že na policistu jsou kladeny vysoké nároky – je povinen posoudit, zda jsou dány zákonné podmínky k provedení oprávnění a musí se rozhodnout, zda dojde z jeho strany k využití některého ze zákonných oprávnění.

---

¹² ČESKO. § 9 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s. 8.

¹³ ŠTEINBACH, M. ŠLESINGER, R. ZIMMERMANN, M. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 13. ISBN 978-80-7598-193-6.

Zároveň musí být připraven řádně zdůvodnit své rozhodnutí o použití či nepoužití daného oprávnění v mezích zákona o Policii ČR.¹⁴

Zákon ukládá policistovi povinnost o respektování zásady přiměřenosti. Na tuto zásadu se pohlíží individuálně s ohledem na různé aspekty jednání. V souladu s ustanovením uvedeném v zákoně je policista povinen:

- „a) dbát, aby žádné osobě v důsledku jejich postupu nevznikla bezdůvodná újma,*
- b) dbát, aby jejich rozhodnutím neprovedl úkon nevznikla osobám, jejichž bezpečnost je ohrožena, bezdůvodná újma,*
- c) postupovat tak, aby případný zásah do práv a svobod osob, vůči nimž směřuje úkon, nebo osob nezúčastněných nepřekročil míru nezbytnou k dosažení účelu sledovaného úkonem.“¹⁵*

Základní povinnosti jsou uvedené v hlavě III. zákona o Policii ČR a jsou obecné. Tudíž je nezbytné jejich dodržování i v případě použití donucovacích prostředků. *„Pokud to okolnosti dovolují, je policista před provedením úkonu, při němž dochází k přímému vynucování splnění právních povinností nebo přímé ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití, povinen použít slova „**Jménem zákona!**“ a odpovídající výzvu.“¹⁶* V případě neuposlechnutí zákonné výzvy, vyzve policista osobu opakovaně s výstrahou. Výzvou se rozumí stručné, jasné a srozumitelné vyzvání osoby co má konat, čeho se má zdržet nebo co má strpět. V případě, že tak neučiní, ho policista upozorní, jak bude postupovat a jaké budou následky neuposlechnutí výzvy.¹⁷ Není podmínkou, aby v obsahu výzvy policista uvedl, jaký donucovací prostředek v případě neuposlechnutí použije.

---

¹⁴ ČESKO. § 10 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s. 9-10.

¹⁵ ČESKO. § 11 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s. 10-11.

¹⁶ ČESKO. § 10 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s. 10.

¹⁷ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 4.

3 Donucovací prostředky

Oprávnění o použití donucovacího prostředku může využít příslušník Policie České republiky, Vězeňské služby České republiky, Celní správy České republiky, Generální inspekce bezpečnostních sborů nebo strážník obecní (městské) policie. Jednotlivé donucovací prostředky použité příslušníkem Policie České republiky jsou v uvedeném zákoně taxativně vymezené, a jejich zákonné použití stejně tak výčet uvádí hlava IX. zákona o Policii ČR.

„Použití donucovacích prostředků nebo zbraně je jedním z nerazantnějších oprávnění policisty.“¹⁸ Mezi úkoly policisty patří represe protiprávního jednání a ochrana zájmů osob za použití síly nebo hrozby jejího použití. „Jde o přímé donucení, jehož pojmovým znakem je použití fyzické síly (popř. hrozby její použití).“¹⁹ Zákonem není upraveno, zda může být donucovacího prostředku použito proti osobě nebo věci. Z povahy donucovacího prostředku vyplývá, že se použije proti osobě. Popřípadě proti věci, kterou osoba použije jako nástroj nebo kterou má při sobě, na sobě nebo která jí patří.²⁰ Tímto je myšlen předmět použitý jako zbraň, kryt, úkryt, překážka, prostředek úniku apod.

Donucovací prostředky lze použít při okolnostech vylučujících protiprávnost, kterými se rozumí například: krajní nouze, nutná obrana, svolení poškozeného.²¹ V těchto případech nejde o použití tohoto prostředku jako donucovacího, ale jedná se o tzv. použití věcného prostředku. Pojem krajní nouze: *„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“²²*

Nutnou obranou se rozumí: *„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem.“*

---

¹⁸ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 201. ISBN 978-80-7400-543-5.

¹⁹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 201. ISBN 978-80-7400-543-5.

²⁰ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 202. ISBN 978-80-7400-543-5.

²¹ ČESKO. Hlava III. zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Trestní předpisy*, Sagit, a.s., Ostrava-Hrabůvka. 2019. s. 19. ISBN 978-80-7488-322-4.

²² ČESKO. § 28 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Trestní předpisy*, Sagit, a.s., Ostrava-Hrabůvka. 2019. s. 19. ISBN 978-80-7488-322-4.

*Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.*²³ Jako věcný prostředek je považováno například i použití donucovacího prostředku proti útočícímu, nikým nepoštvanému zvířeti (výjimkou v tomto případě je oprávnění použití zbraně).²⁴

Je nutné podotknout, že policista používá ochranu úřední osoby obecně při plnění úkolů. *„Fyzická integrita policisty je obecně chráněna před násilnými útoky vedenými v úmyslu působit na výkon jeho pravomoci nebo pro výkon jeho pravomoci dle § 325 zákona č. 40/2009 Sb., trestního zákoníku – násilí proti úřední osobě.*²⁵ Policista je rovněž trestním zákoníkem chráněn před vyhrožováním – vyhrožování s cílem působit na úřední osobu.²⁶

Může se stát, že policista použije donucovací prostředek neoprávněně či zjevně nepřiměřeně, čímž se dostane mimo „hranice“ uložené zákonem a jedná protiprávně. Tím může naplnit skutkovou podstatu trestného činu zneužití pravomoci úřední osoby.²⁷ Pokud k takovému případu dojde, prověřuje protiprávnost Generální inspekce bezpečnostních sborů zjišťující další okolnosti v rámci neoprávněného použití donucovacího prostředku a naplnění skutkové podstaty trestného činu. Policista se nesmí řídit pravidlem uvedeným v Listině základních práv a svobod: *„Každý může činit, co není zákonem zakázáno, a nikdo nesmí být nucen činit, co zákon neukládá.*²⁸

3.1 Obecné ustanovení

Obecné ustanovení o použití donucovacích prostředků zní: *„Policista je oprávněn použit při zákroku donucovací prostředek a zbraň, k jejichž používání byl vycvičen.*²⁹

Policie České republiky jako jednotný ozbrojený bezpečnostní sbor užívá standardizované donucovací prostředky, které jsou jednotlivým policistům přiděleny.

---

²³ ČESKO. § 29 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Trestní předpisy*, Sagit, a.s., Ostrava-Hrabůvka. 2019. s. 19. ISBN 978-80-7488-322-4.

²⁴ ČESKO. § 56 odst. 1 písm. h) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie*, Praha. 2019. s.56.

²⁵ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 204. ISBN 978-80-7400-543-5.

²⁶ ČESKO. § 326 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Trestní předpisy*, Sagit, a.s., Ostrava-Hrabůvka. 2019. s. 95. ISBN 978-80-7488-322-4.

²⁷ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 204. ISBN 978-80-7400-543-5.

²⁸ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 5.

²⁹ ČESKO. § 51 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie*, Praha. 2019. s.51.

Policisté v rámci služební přípravy jsou prakticky proškoleni na používání jednotlivých donucovacích prostředků v praxi. Z prováděné praxe je zřejmé, že každý policista by měl mít dostatek prostoru k výcviku donucovacích prostředků, což zahrnuje velké úsilí z jeho strany, včetně možnosti a četnosti jejich používání. Policista může ve výjimečných případech, ke kterým dochází ojediněle, použít i takový donucovací prostředek, k jehož používání nebyl vycvičen. Takovým použitím je myšleno v rámci okolností vylučujících protiprávnost (nutná obrana, krajní nouze).

V současné době mezi příslušníky Policie České republiky dochází k tomu, že si policisté nakupují část výzbroje z vlastních finančních zdrojů, a to například z důvodu lepší kvality či variabilně. Pokud dojde k poškození přiděleného donucovacího prostředku, není mu tento prostředek přidělen nový, jelikož na další nemá nárok.

Pro výklad tohoto a následujících ustanovení o donucovacích prostředcích, je nutné objasnit následující pojmy:

Úkonem je jakákoliv činnost v rámci pravomoci příslušníka Policie České republiky, při níž využívá některé oprávnění.

Zákrokem se rozumí provedení úkonu policistou a dochází k přímému vynucování splnění právní povinnosti nebo ochraně práv za použití síly nebo hrozby jejího použití.³⁰ Z tohoto je zřejmé, že při zákroku dochází k použití donucovacích prostředků nebo zbraně.

Aktivním odporem je realizace úkonu za užití síly nebo přímo hrozící užití síly. Jedná se o použití násilí proti policistům, jiným osobám nebo osobě vlastní. Za aktivní odpor je považována samotná pohrůžka násilí. Aktivním odporem se rozumí i neuposlechnutí výzvy policisty nebo náhlé zkracování vzdálenosti mezi pachatelem a zakročujícím policistou. Současně existuje obava, že pachatel má v úmyslu zaútočit. Za aktivní odpor lze považovat i útěk nebo vysmeknutí se ze sevření policisty. Při slovních projevech nebo urážkách se nejedná o aktivní odpor.³¹

Pasivním odporem se rozumí snaha zmaření úkonu policisty proti pachateli ve smyslu nepodrobení se (odmítnutí vyhovět) výzvě policisty.³² Například při odmítnutí vyhovění výzvě, držení se objektů a podobně. Za pasivní odpor se nepovažují slovní projevy nebo urážky.

---

³⁰ ŠKODA, J. ŠMERDA, R. VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. s. 201. ISBN 978-80-7380-447-3.

³¹ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 3.

³² ŠKODA, J. ŠMERDA, R. VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. s.201. ISBN 978-80-7380-447-3

Veřejným pořádkem je dodržování právních i neprávních norem platných v daném místě a čase. Jedná se o chování osob ve veřejném prostoru čili na veřejnosti. Přesná definice ke stanovení pojmu veřejného pořádku neexistuje.

3.2 Donucovací prostředky

Jednotlivé donucovací prostředky, které je policista oprávněn použít při plnění svých úkolů, jsou zákonem taxativně vymezeny:

„Donucovacími prostředky jsou

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,*
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,*
- c) obušek a jiný úderný prostředek,*
- d) vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky,*
- e) vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5,*
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla,*
- g) vytlačování vozidlem,*
- h) vytlačování štítem,*
- i) vytlačování koněm,*
- j) služební pes,*
- k) vodní stříkač,*
- l) zásahová výbuška,*
- m) úder střelnou zbraní,*
- n) hrozba namířenou střelnou zbraní*
- o) varovný výstřel,*
- p) pouta,*
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace.“³³*

Jiné donucovací prostředky než vyjmenované, nesmí policista použít. Zákon vymezuje, kdy a v jaké míře je možné jednotlivé donucovací prostředky použít, tím se

---

³³ ČESKO. § 52 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.51-52.

rozumí při zákroku.³⁴ Výjimka by nastala v situaci, při jednání v rámci okolností vylučujících protiprávnost (nutná obrana, krajní nouze atd.).

a) Hmaty, chvaty, údery a kopy

Tyto donucovací prostředky jsou obecně fyzickými technikami boje bez užití zbraně, které vycházejí zejména z bojových sportů nebo umění. Přestavují několik obranných či útočných prvků. Používají se především k překonání aktivního nebo pasivního odporu.³⁵

Hmatem se rozumí uchopení osoby za některou část těla nebo oděvu. Hmaty a chvaty jsou fyzické techniky vycházející z jednotlivých bojových umění případně sebeobrany. Zahrnují úchopy, držení, páky, porazy apod.³⁶ „*Pokud policista zvedá ze země zraněnou, případně podnapilou osobu, nejedná se o použití donucovacího prostředku hmatu, nýbrž o pomoc.*“³⁷

Za chvat se považuje snaha o vyvedení osoby z rovnováhy za účelem svedení na zem, na vozidlo apod. Chvat má na rozdíl od hmatu potenciál způsobit osobě bolest.

Úder je zasažení osoby částí těla. Většinou veden rukou v některých případech hlavou. Často používán jako prostředek k zastavení útoku, získání prostoru a času pro použití jiných donucovacích prostředků. Slouží především k překonání aktivního odporu.

Kopem se rozumí obdoba úderu vedeného nohou. Za kop lze považovat přímý kop, boční kop, obloukový kop.

b) Slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek

Slzotvorné, elektrické nebo jiné obdobně zneschopňující prostředky jsou obecně nesmrtící neboli neletální prostředky. Ty pachatele dočasně zneschopní a nezpůsobí trvalé následky či zranění.³⁸ Obě skupiny prostředků jsou dostupné i civilním osobám.

---

³⁴ VOKUŠ, J. *Policie České republiky: Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. s. 18. ISBN 978-80-254-6098-6.

³⁵ HORZINKOVÁ, E. *Zákon o Policii České republiky a související předpisy*. 2. vydání. Praha: Eurounion, 2001. s. 95. ISBN 80-86477-56-5.

³⁶ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 208. ISBN 978-80-7400-543-5.

³⁷ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 14.

³⁸ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 15.

Slzotvorný prostředek je především slzný plyn ve formě spreje, úzký proud tekutiny tzv. tekutá střela odolná vůči povětrnostním vlivům. Při zákroku pod jednotným velením proti většímu počtu osob ho lze použít ve formě tzv. slzotvorného granátu.³⁹ Slzotvorný prostředek způsobuje slzení osoby a omezuje její schopnost vidět. V praxi při výkonu služby se policisté setkávají s případy, při nichž slzotvorný prostředek nesplní svůj účel či dojde k jeho selhání. Zejména proti osobě pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. Použití tohoto donucovacího prostředku ve vnějších prostorách anebo vnitřních prostorách s otevřenými okny nese určité riziko spojené s tím, že slzotvorný prostředek policista může vdechnout či může být rovněž zasažen.

Elektrickým dočasně zneschopňujícím prostředkem používaným jako donucovací prostředek se rozumí elektrické paralyzéry, nikoliv tasery. Výjimka: „*Elektrickým donucovacím prostředkem ve smyslu ustanovení § 52 písm. b), zákona o Policii je i taser užitý kontaktně bez vystřelení hlavice (tzv. drive stun mode).*“⁴⁰ Tímto prostředkem dochází k dočasnému ochrnutí osoby. Vytvoří se vysoké elektrické napětí přenášející elektrické výboje přímým kontaktem elektrod. V souladu s technickým vývojem lze použít i další obdobné prostředky např. generátory rychle tuhnoucí pěny omezující pohyb pachatele, generátory mikrovlnných paprsků způsobující bolest, generátory infrazvuku vyvolávající pocit nevolnosti.⁴¹

c) Obušek a jiný úderný prostředek

Pod tímto pojmem si lze představit předměty určené nebo použité k tupému úderu. Jedná se o různé druhy obušků, tonf, teleskopických obušků, distančních tyčí apod. Do této skupiny lze zařadit i některé výzbrojní součástky, jimiž je policista vyzbrojen, a nebyly vyrobeny za tímto účelem – jako například svítlna, pouta, zásobník nebo slzotvorný prostředek.⁴² Dále jsou pod pojmem jiný úderný prostředek zahrnuty předměty jako např.: boxery, pěstníky či kubotan. Smyslem použití úderných prostředků je znásobit účinek úderu a případně prodloužit vzdálenost mezi pachatelem a policistou.

---

³⁹ ŠKODA, J. ŠMERDA, R. VAVERA, F. Zákon o policii s komentářem. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. s. 20. ISBN 978-80-7380-447-3.

⁴⁰ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 17.

⁴¹ VANGELI, B. Zákon o Policii České republiky: komentář. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 208. ISBN 978-80-7400-543-5.

⁴² ŠTEINBACH, M. ŠLESINGER, R. ZIMMERMANN, M. Zákon o Policii České republiky. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 107. ISBN 978-80-7598-193-6.

„Obušek, teleskopický obušek, tonfu, event. jiný úderný prostředek použije policista zejména k překonání odporu, který osoba klade při přímém vynucování splnění právní povinnosti nebo přímé ochraně práv za použití síly nebo k ochraně policisty proti bezprostřednímu útoku.“⁴³ V případě použití obušku jiným způsobem než k úderu, jako například přitlačení na nohu nebo ruku, se řadí pod donucovací prostředek chvat.⁴⁴ Zákon nestanovuje omezení v zásahových místech na těle, ale je nutno dodržovat obecnou zásadu přiměřenosti při volbě zásahového místa.⁴⁵

Policisté jsou v současné době vyzbrojeni nejčastěji teleskopickým obuškem, kterým byl nahrazen plastový obušek. Jeho hlavní výhodou je skladnost na opasku. Jelikož jsou teleskopické obušky vyráběny z kalné oceli, jsou velmi odolné vůči nárazům, tudíž nehrozí riziko jejich zlomení, jako tomu bylo dříve u obušků.

d) Vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky

Dle jiného právního předpisu se jedná o prostředky, kterou jsou zařazené svou technickou konstrukcí mezi střelné zbraně.⁴⁶ Na trhu jsou dostupné pouze na zbrojní průkaz, nicméně svými účinky se řadí mezi nesmrtící neboli neletální prostředky.⁴⁷ Tím je myšlen zaprvé například vystřelovač dutých pryžových míčků nebo obdobných těles (př.: flash ball, ruční vrhač, papper ball), které jsou vystřelovány proti tělu pachatele. Tyto prostředky lze aplikovat na celou plochu těla osoby, proti níž je vystřelovač použit. Za druhé se může jednat o vystřelovač sítí, který omezuje pachatele v pohybu. Ten funguje na principu, kdy z hlavně zařízení podobného pušce vystřelí několik závaží nesoucích sbalenou síť, jež se během letu rozvine. Za třetí se jedná o prostředky přenášející elektrický výboj prostřednictvím sond. U Policie České republiky se jedná o donucovací prostředek v podobě taseru. Považuje se za distanční donucovací prostředek působící na centrální nervovou soustavu. Při zasažení pachatele dojde k jeho paralyzaci, což znamená, že je pachatel při vědomí a po skončení výboje je schopen pohybu.

---

⁴³ Metodická příručka č.1/2009 k používání donucovacích prostředků příslušníky Policie České republiky, Mgr. Petr SEHNOUTKA. s. 7.

⁴⁴ ČESKO. § 52 písm. a) zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.51.

⁴⁵ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 19.

⁴⁶ ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních). In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 2003-01-01].

⁴⁷ MATES, P. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem podle stavu k 1. 1. 2009*. 1. vyd. Praha: Linde, 2009. s. 113. ISBN 978-80-7201-743-0.

Policista je oprávněn použít elektrický prostředek pouze v případě, kdy by použití jiného prostředku nebylo zjevně dostatečné k dosažení účelu sledovaného zákrokem.⁴⁸ „*Taser přesně a nerasmazatelně zaznamenává datum, čas a délku každého výboje.*“⁴⁹ Tento prostředek je využíván v celé řadě situací např. proti osobám pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky, sebevrahům, osobám ozbrojeným nožem nebo zbraní, kdy použití střelné zbraně není vhodné.⁵⁰ Stejně jako u ostatních donucovacích prostředků, je nutné dodržet zásadu přiměřenosti postupu.⁵¹ V tomto případě se jedná o přesvědčení se, zda se osoba, proti níž je taser použit, nenachází na místě, kde by si nekontrolovatelným pádem mohla přivodit zranění. Po použití uvedeného prostředku se doporučuje vždy zajistit lékařské ošetření.

Taser je donucovací prostředek, kterým ještě v nedávné době Policie České republiky nedisponovala. Jeho použití příslušníky Policie České republiky je jistě účinné, zejména proti osobám pod vlivem alkoholu nebo omamných a psychotropních látek či proti nebezpečnému pachateli. Smysl jeho užití tkví v eliminaci negativních dopadů, které provází použití služební zbraně, jako například zranění nezúčastněných osob. Zákonodárce upozorňuje na razantnost tohoto donucovacího prostředku v souvislosti s dodržáním zásady přiměřenosti postupu, tedy užití tento prostředek, kdy nelze dosáhnout účelu sledovaného zákrokem jiným donucovacím prostředkem.

e) Vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5

Tím se rozumí prostředek, který je schopen vrhat předměty, ale nejedná se o střelnou zbraň dostupnou pouze na zbrojní průkaz.⁵² Jedná se zejména o moderní vystřelovače lapacích sítí, které se svým mechanismem nezařazují mezi střelné zbraně.⁵³

---

⁴⁸ ČESKO. § 53 odst. 4 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s. 53.

⁴⁹ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 20.

⁵⁰ Stanovisko k prostředku TASER X26, kancelář policejního prezidenta Policejního prezidia České republiky. s. 2.

⁵¹ ČESKO. § 11 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s. 10-11.

⁵² ČESKO. § 56 odst. 5 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.57.

⁵³ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 210. ISBN 978-80-7400-543-5.

f) Zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla

Účelem tohoto donucovacího prostředku je zastavení vozidla nebo bránění jeho odjezdu, pokud řidič nezastaví na výzvu policisty dobrovolně. Spočívá v zastavení vozidla buď zastavovacím pásem, zahrazením cesty vozidlem formou zátarasy, způsobem jízdy služebního vozidla nebo jiným prostředkem. Tímto donucovacím prostředkem se vynucuje určité chování řidiče, který při protiprávním jednání používá vozidlo.⁵⁴

Zastavovací pás se může skládat z několika spojených kovových prahů se zabudovanými sklopnými trny, které roztrhají pláště pneumatik jedoucího vozidla. Nebo se může skládat z ostrých dutých jehlanů, které se zabodnou do plášťů pneumatik a ty plynule vypustí. Případně může jít o kovové křížem spojené řetězy, čímž se kola dostanou mimo kontakt s vozovkou a vozidlo tak postupně zastaví.⁵⁵ Tento donucovací prostředek lze využít jakožto jisticího prostředku, aby bylo zabráněno svévolnému odjezdu řidiče při provádění prohlídky dopravního prostředku.⁵⁶

Zahrazení cesty vozidlem formou zátarasy se provádí například služebním vozidlem, civilním osobním nebo nákladním vozidlem. Použije se při zákroku proti nebezpečnému pachateli – řidiči, který svou nebezpečnou jízdou ohrožuje život a zdraví ostatních osob a použití jiného donucovacího prostředku není možné. Tento donucovací prostředek je třeba používat v krajních případech, jelikož následkem můžou vzniknout fatální následky, zranění nebo ohrožení nezúčastněných osob. Způsobem jízdy služebního vozidla se rozumí vynucená změna jízdy proti vozidlu, aby jeho řidič zastavil nebo zpomalil. V tomto případě může dojít ke kontaktu vozidel a mohou vzniknout fatální následky pro zakročující policisty nebo třetí osoby.⁵⁷ Jiným prostředkem k násilnému zastavení vozidla může být například speciální stavěcí síť.

K násilnému zabránění odjezdu vozidla jakožto donucovacího prostředku mohou být použity speciální ostny tzv. ježci (BARACUDA), nebo technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla neboli botička. Za donucovací prostředek bude botička považována v případě zabránění odjezdu vozidla při zákroku proti osobě, jejíž osobní

⁵⁴ ŠKODA, J. ŠMERDA, R. VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. s. 203. ISBN 978-80-7380-447-3.

⁵⁵ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 211. ISBN 978-80-7400-543-5.

⁵⁶ HORZINKOVÁ, E. *Zákon o Policii České republiky a související předpisy*. 2. vydání. Praha: Eurounion, 2001. s. 99. ISBN 80-86477-56-5.

⁵⁷ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 22.

svoboda má být omezena a existuje obava, že k útěku použije vozidlo. Policista použije technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla, aby nedošlo k ohrožení provedení zákroku proti takové osobě.

Zastavovací pásy jsou v současné době rozděleny mezi některé útvary pořádkové a dopravní policie. Ty jsou vybaveny zastavovacím pásem ROAD BLOCK. Ten se skládá z celkem 110 kusů ocelových hrotů o délce 45 milimetrů a průměru 3 milimetry. Každý hrot je chráněn gumovou špičkou, aby nedošlo ke zranění osoby při obsluze. Zastavovací pás Road Block má celkovou délku 5 metrů a váží 4 kilogramy.⁵⁸

g) Vytlačování vozidlem

Tento prostředek lze použít k vytlačení skupiny osob z prostoru nebo k rozptýlení většího počtu osob z určeného prostoru při hromadném porušení veřejného pořádku.⁵⁹ Provádí se obvykle pomalu jedoucimi vozidly a pořádek narušující osoby musí mít prostor k ustoupení, aniž by došlo k jejich zranění. Tento prostředek lze použít i k vytlačení nebo odtažení překážky či k zatarasení míst, kam je vstup zakázán.

h) Vytlačování štítem

Policista použije tento prostředek zejména při zákroku pod jednotným velením a účelu takového zákroku nelze dosáhnout jinými donucovacími prostředky.⁶⁰ Tzv. rojnice z policistů se štíty se využije především proti skupinám osob nebo při zásazích proti jednotlivcům v případě agresivní osoby (např. natlačení osoby do kouta k umožnění nasazení pout). Štíty jsou vyrobeny z tvrzeného plastu.

i) Vytlačování koněm

Využíváno je často při zákrocích proti většímu počtu osob (protiprávní demonstrace, manifestace, nepokoje, výtržnosti, sportovní utkání apod.). Při těchto akcích je potřeba vytlačit větší počet osob z určitého prostoru, většinou vedeno pod jednotným velením.⁶¹ K provedení se používají speciálně vycvičení policejní koně, kteří se nedostanou mimo kontrolu policistů zařazených jako jezdců. Mezi nevýhody lze zařadit obtížnější kontrolovatelnost intenzity vytlačování, a tudíž i přiměřenosti

⁵⁸ Zastavovací pás POLICE ROAD BLOCK. *Prime-safety* [online]. [cit. 2018-11-30]. Dostupné z: <http://www.prime-safety.com/zastavovací-pas-police-road-block.html>.

⁵⁹ FILÁK, A. et al. *Zákon o Policii České republiky s komentářem podle právního stavu k 12. 1. 2009*. 1. vyd. Praha: Police History, 2009. s. 128. ISBN 978-80-86477-49-7.

⁶⁰ Metodická příručka č.1/2009 k používání donucovacích prostředků příslušníky Policie České republiky, Mgr. Petr SEHNOUTKA. s. 4.

⁶¹ ŠTEINBACH, M. ŠLESINGER, R. ZIMMERMANN, M. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 111. ISBN 978-80-7598-193-6.

postupu.⁶² Jedná se o razantnější prostředek oproti dosud vyjmenovaným. Účelem je rozdělení skupiny osob, rozptýlení davu na menší nebo přímé vytlačení skupiny narušující veřejný pořádek.

j) Služební pes

Služebního psa jako donucovací prostředek smí použít policista zařazený jako psovod na základě daného povelu. „*Pouhá přítomnost služebního psa s psovodem na místě zákroku není donucovacím prostředkem.*“⁶³ Policista ho použije zejména při ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku či k zabránění protiprávnímu jednání s narušením veřejného pořádku. Dále k zabránění násilnému vstupu do chráněných objektů apod., do kterých je vstup zakázán. V neposlední řadě ho může využít k pronásledování a případnému zadržení prchající osoby či donucení pachatele opustit úkryt.⁶⁴

Pes zastrašuje pachatele štěkáním, případně ho může kousnout či držet za oblečení. Opět je nutné dodržet zásadu přiměřenosti, jelikož pokousáním mohou vzniknout nevratná poranění. Intenzitu je obtížné kontrolovat ze strany psovoda. Proto služebního psa bez náhubku lze využít zejména proti ozbrojeným osobám a hrozí nebezpečí, že zaútočí. Dále v případech, při kterých je ohrožen život nebo zdraví osob nebo při zadržování nebezpečných pachatelů. Pokud pachatel například utíká a není takto nebezpečný, je přiměřené použít služebního psa s náhubkem.

Kromě toho lze služebního psa použít jako jiný věcný prostředek například ke stopování, vyhledávání ukrytých osob, věcí (drogy, výbušniny), k pachové identifikaci stop nebo při záchranných pracích a při živelných pohromách.⁶⁵

k) Vodní stříkač

Mechanismus vodního stříkače spočívá v souvislém proudu vody k působení na těla osob. Používá se při zákroku proti většímu počtu osob páchajících protiprávní jednání a narušujících veřejný pořádek. Dále v situacích, při kterých tyto osoby neuposlechnou výzvy, aby od svého jednání upustily nebo se rozešly či opustily určené

---

⁶² VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 212. ISBN 978-80-7400-543-5.

⁶³ Metodická příručka č. 1/2009 k používání donucovacích prostředků příslušníky Policie České republiky, Mgr. Petr SEHNOUTKA. s. 5.

⁶⁴ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 24.

⁶⁵ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 213. ISBN 978-80-7400-543-5.

prostory.⁶⁶ Zákon umožňuje použít vodní stříkač umístěný na policejním cisternovém voze nebo stříkaček vozidel požárních útvarů. Vodní proud je možné použít přímo proti tělu osob nebo odrazem od země, čímž bude účinek zmírněný. Intenzitu tlaku je třeba přizpůsobit míře protiprávního jednání, z důvodu dodržení základní zásady přiměřenosti postupu, aby nedošlo ke zranění osob. Tento donucovací prostředek lze kombinovat se slzotvorným prostředkem, čímž se znásobí intenzita takového prostředku.

l) Zásahová výbuška

Jde o speciální předmět, jehož účelem je krátkodobé zneschopnění jako strnutí nebo psychické ochromení nebezpečného pachatele nebo jiných osob, které se dopouštějí protiprávního jednání nebo narušují veřejný pořádek.⁶⁷ Na pachatele působí výrazným akustickým a světelným efektem. Použití toho donucovacího prostředku je nejefektivnější v uzavřeném prostoru.⁶⁸

m) Úder střelnou zbraní

Tento donucovací prostředek lze použít při zákroku proti nebezpečnému pachateli, zejména pokud policista zakročuje se zbraní v ruce. Osoba, proti níž zakročuje, klade aktivní odpor, ale nejsou splněny podmínky k použití zbraně a z důvodu bezpečnosti není možné zbraň uložit zpět do pouzdra. Dále se předpokládá, že užití jiného donucovacího prostředku by nebylo účinné.⁶⁹ Doporučuje se použít zbraň zajištěnou nebo tu, která disponuje mechanismem jisticím proti náhodnému výstřelu.

n) Hrozba namířenou střelnou zbraní

Tímto se rozumí namíření střelné zbraně na osobu, proti níž policista zakročuje a většinou je doprovázeno výslovným pokynem. Použije se v případě, kdy jsou splněny obecné podmínky pro použití donucovacího prostředku. Dále lze předpokládat, že dojde k náhlé změně situace. Tím se rozumí, že pachatel použije k útoku zbraň. Během toho je možnost osobu vyzvat k upuštění od takového jednání.⁷⁰ Tento donucovací prostředek

---

⁶⁶ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 24.

⁶⁷ Metodická příručka č.1/2009 k používání donucovacích prostředků příslušníky Policie České republiky, Mgr. Petr SEHNOUTKA. s. 5.

⁶⁸ ŠKODA, J. ŠMERDA, R. VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vyd. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. s. 204. ISBN 978-80-7380-447-3.

⁶⁹ ŠTEINBACH, M. ŠLESINGER, R. ZIMMERMANN, M. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 112-113. ISBN 978-80-7598-193-6.

⁷⁰ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 215. ISBN 978-80-7400-543-5.

působí především na psychiku pachatele. Pokud má policista zbraň připravenou k použití například, že při kontrole řidiče motorového vozidla má ruku položenou na zbrani, nejedná se o použití donucovacího prostředku. „*Teprve když zbraň namíří na osobu, tedy jí přímo hrozí jejím použitím, jde o použití donucovacího prostředku ve smyslu ustanovení písmene n).*“⁷¹

Donucovací prostředek hrozba namířenou střelnou zbraní se použije zejména proto, aby policista zajistil bezpečnost své, případně jiné osoby. Popřípadě aby zabránil násilnému vstupu osob do chráněných objektů nebo prostorů. Je nutné dodržet zásadu přiměřenosti, a proto musí policista zvážit, zda účelu sledovaného zákrokem nelze dosáhnout jinak.⁷²

o) Varovný výstřel

Jedná se o jeden z nejdůležitějších donucovacích prostředků. Použije se zejména v situacích, při kterých lze předpokládat, že nastanou podmínky pro použití zbraně. Smyslem může být upoutání pozornosti pachatele nebo působit na jeho psychiku, aby uposlechl výzvy daného policisty.

Tento donucovací prostředek je účinný, pokud je nutné upoutat pozornost pachatele v nepřehledných situacích, např. verbální výzvy jsou neúčinné v důsledku hluku nebo psychiky přítomných osob. Varovný výstřel musí být proveden do bezpečného prostoru a takticky se doporučuje ho vést kolmo vzhůru. A to z důvodu, aby bylo minimalizováno nebezpečí ohrožení života, zdraví a majetku nezúčastněných osob.⁷³ Je nutné dodržet uvedenou povinnost ohledně bezpečného prostoru.

Policista musí při použití tohoto donucovacího prostředku zvážit jaký je cíl služebního zákroku, poměr mezi rizikem a výsledkem jeho použití a zda nejsou jiné možnosti, jak pachatele zadržet. Varovný výstřel lze opakovat, nicméně po prvních výstřelech by mělo být zřejmé, zda užití bude účinné či nikoliv.

p) Pouta

Příložením pout je zasažena osobní integrita osoby, její svoboda a důstojnost. Provádí se zejména z důvodu zajištění bezpečnosti policisty, jiné osoby nebo majetku

---

⁷¹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 215. ISBN 978-80-7400-543-5.

⁷² Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 25.

⁷³ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 26.

či veřejného pořádku.⁷⁴ Opět zde platí povinnost dodržení obecné zásady přiměřenosti. Pouta nesmí být nasazena nepřiměřeně silně. Policista musí být vždy schopen odůvodnit, v čem spočívala důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob nebo jeho vlastní, majetek či veřejný pořádek. Způsob jejich nasazení (před tělem, za tělem, ruce k nohám apod.) není zákonem určen. Doba přiložení pout není rovněž zákonem přímo stanovena (do doby trvání obecných podmínek pro použití donucovacích prostředků).

Agresivní osobu lze připoutat k vhodnému předmětu.⁷⁵ V tomto případě se nejedná o donucovací prostředek, nýbrž o formu omezení osobní svobody. Zde je zákonem stanovena maximální doba použití, a to 2 hodiny.

Existuje několik druhů pout. Do služební výzbroje patří zejména pouta kovová. Dále může být policista vybaven jednorázovými pouty tzv. textilními pouty. Do druhu pout lze zařadit i pouta plastová, poutací řemeny, opasek s pouty apod.

q) Prostředek k zamezení prostorové orientace

Zpravidla se tento donucovací prostředek používá preventivně při transportu nebezpečných osob z důvodu ztížení jejich orientace. Osobám se například přiloží na oči zatmavené lyžařské brýle nebo kukla nasazená obráceně.⁷⁶ Lze přiložit i prostředky k ochraně sluchu. Tímto donucovacím prostředkem lze zamezit šíření nakažlivé nemoci transportované osoby, a tím zajištění bezpečnosti osob.

3.3 Obecné podmínky použití donucovacího prostředku

Obecné podmínky pro použití donucovacích prostředků jsou v zákoně taxativně stanovené:

„1) Policista je oprávněn použít donucovací prostředek k ochraně bezpečnosti své osoby, jiné osoby nebo majetku anebo k ochraně veřejného pořádku.

2) Před použitím donucovacího prostředku je policista povinen vyzvat osobu, proti které zakročuje, aby upustila od protiprávního jednání, s výstrahou, že bude použito donucovacích prostředků. To neplatí v případě použití prostředku k zabránění

⁷⁴ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 27.

⁷⁵ ČESKO. § 25 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.20-21.

⁷⁶ ŠTEINBACH, M. ŠLESINGER, R. ZIMMERMANN, M. Zákon o Policii České republiky. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 115. ISBN 978-80-7598-193-6.

odjezdu vozidla. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě, že je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu.

3) Policista je oprávněn použít donucovací prostředek, který

a) umožní dosažení účelu sledovaného zákrokem a

b) je nezbytný k překonání odporu nebo útoku osoby, proti níž zakročuje.

4) Elektrický donucovací prostředek je policista oprávněn použít pouze, pokud by použití jiného donucovacího prostředku zjevně nebylo dostatečné k dosažení účelu sledovaného zákrokem.

5) Policista při použití donucovacího prostředku dbá na to, aby nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.“⁷⁷

Jedná se o generální ustanovení, které je společné pro všechny druhy donucovacích prostředků vyjmenovaných výše, v kapitole 3.2. Obsahově toto ustanovení vymezuje podmínky, za kterých může policista konkrétní donucovací prostředek použít.

V prvním odstavci zákonodárce vymezuje hodnoty chráněné zákonem v případě jejich narušení lze použít donucovací prostředky. Jedná se například o: bezpečnost osob či policisty, bezpečnost majetku nebo narušení veřejného pořádku. Vždy se předpokládá nějaké protiprávní jednání, na jehož základě se užije donucovací prostředek. Je nutné, aby policista na místě vyhodnotil, zda užití donucovacích prostředků je v souladu se zákonem, neboť odpovědnost spadá na samotného policistu. Nezbytné je dodržet zásadu přiměřenosti postupu.

Odstavec druhý stanovuje povinnost použití verbální výzvy k upuštění od protiprávního jednání s výstrahou užití donucovacího prostředku.⁷⁸ Jaký konkrétní donucovací prostředek bude použit, nemá povinnost policista sdělit. Z taktického hlediska může ale sdělení konkrétního prostředku představovat výhodu. Od výzvy s výstrahou lze upustit v případě použití „prostředku k zabránění odjezdu vozidla.“ Dále v situaci, pokud hrozí újma životu nebo zdraví, hrozí nebezpečí z prodlení či pokud je rovnou přistoupeno k zákroku.⁷⁹ Výzva by měla být zřetelná a zpravidla začíná slovy: „Jménem zákona!“

⁷⁷ ČESKO. § 53 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.53-54.

⁷⁸ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 218. ISBN 978-80-7400-543-5.

⁷⁹ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 218. ISBN 978-80-7400-543-5.

Odstavec třetí rozvíjí zásadu přiměřenosti ve vztahu k použití donucovacích prostředků. Zejména v tom smyslu, aby konkrétní donucovací prostředek dosáhl účelu sledovaného zákrokem. Tím se rozumí rozhodnutí policisty o užití konkrétního prostředku. Z písmene a) plyne policistovi oprávnění použít takový donucovací prostředek, který bude účinný a bez jeho užití by nebylo možné odpor nebo útok překonat. Z toho vyplývá, že princip přiměřenosti se vztahuje na volbu konkrétního donucovacího prostředku, ale i na způsob jeho použití. Policista vždy vychází z informací dostupných v danou chvíli, proto vyhodnotit situaci je velmi často obtížné.

Odstavec čtvrtý odkazuje na oprávnění použití jakéhokoli elektrického donucovacího prostředku (např. elektrického paralyzérou či taseru). Jedná se o prostředky fungující na bázi elektřiny, a tím mající vyšší typovou nebezpečnost. Takové donucovací prostředky zákonodárce umožňuje použít, kdy je zjevné, že jiný donucovací prostředek by nestačil k dosažení účelu sledovaného zákrokem.

Odstavec pátý opětovně zdůrazňuje zásadu přiměřenosti postupu. Policista musí dbát, aby osobě, proti které zakročuje, nezpůsobil užitím donucovacího prostředku újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání.

Návrh de lege ferenda: V odstavci druhém zákonodárce ukládá povinnost vyzvat osobu páchající protiprávní jednání, aby od něj upustila. Rovněž stanovuje případy, kdy povinnost výzvy neplatí. Konkrétně v případech, kdy je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu nebo v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Dle mého názoru by tento odstavec měl obsahovat veškeré donucovací prostředky uvedené v písmenu f). V těchto případech není výzva zcela proveditelná, zejména pokud probíhá pronásledování ujíždějícího vozidla.

3.4 Použití pout a prostředků k zamezení prostorové orientace

Oprávnění použít pouta a prostředek k zamezení prostorové orientace zákon ukládá následovně:

„Policista je oprávněn použít pouta k zamezení prostorové orientace také ke spoutání osoby

- a) zajištěné*
- b) zadržené*
- c) zatčené*
- d) dodávané do výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy, nebo*

e) *převzaté policistou k provedení procesních úkonů z vazby nebo výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy,*

*je-li důvodná obava, že může být ohrožena bezpečnost osob, majetku nebo ochrana veřejného pořádku anebo že se osoba pokusí o útěk. Policista je oprávněn použít pouta ke vzájemnému připoutání dvou nebo více osob. Prostředek k zamezení prostorové orientace je policista oprávněn použít pouze, nelze-li účelu úkonu dosáhnout jinak.*⁸⁰

Toto ustanovení stanoví další situace oprávnění policisty použít pouta nebo prostředek k zamezení prostorové orientace vedle obecných podmínek uvedených výše.⁸¹ Postačí, když je osoba v některém z vymezených právních postavení a hrozí, že tato hodnota bude ohrožena. Jedná se o osobu uvedenou v písmenech a) až e). Předpokládá se zvýšená agresivita těchto osob nebo hrozí útěk takové osoby. Důvodná obava může plynout z okolností jako např. omezení osobní svobody nebezpečného pachatele, recidivisty, intoxikované osoby apod.⁸² Nebo se tyto okolnosti týkají jejího jednání – osoba je agresivní, pachatel, jemuž hrozí vysoký trest. Použití pout má zejména preventivní charakter.

Prostředek k zamezení prostorové orientace se používá zejména společně s pouty. To především proto, aby si ho osoba nemohla sundat. Může se jednat např. o zatmavené lyžařské brýle nebo kuklu.

Osobou zajištěnou se rozumí osoba, jejíž osobní svoboda byla omezena zejména podle tohoto zákona.⁸³ Dle ustanovení § 26 zákona o Policii ČR lze osobu zajistit na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však na 24 hodin. O zajištění osoby sepíše policista úřední záznam. Dále je policista oprávněn zajistit cizince, a to na dobu nezbytně nutnou, nejdéle však na 24 hodin. Ve výjimečných případech může zajištění trvat nejdéle 48 hodin.⁸⁴

Omezení osobní svobody může být provedeno i podle jiných právních předpisů než pouze podle zákona o Policii České republiky. Osobou omezenou na osobní

---

⁸⁰ ČESKO. § 54 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.54.

⁸¹ ČESKO. § 53 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.53-54.

⁸² ŠTEINBACH, M. ŠLESINGER, R. ZIMMERMANN, M. Zákon o Policii České republiky. 1. vyd. Praha: Wolters Kluwer, 2019. s. 209. ISBN 978-80-7598-193-6.

⁸³ ČESKO. §§ 26, 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.21-24.

⁸⁴ ČESKO. § 27 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.23-24.

svobodě se rozumí rovněž osoba: zadržovaná, zatčená nebo osoba dodávaná do výkonu trestu odnětí svobody, zabezpečovací detence, ochranného léčení nebo ochranné výchovy.⁸⁵

3.5 Použití prostředku k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla

„1) Policista je oprávněn použít prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění jeho odjezdu

- a) k zastavení vozidla, jehož řidič přes výzvu k zastavení vozidla podle jiného právního předpisu vozidlo nezastaví, nebo*
- b) k zabránění odjezdu vozidla v rámci zákroku proti osobě, jejíž osobní svoboda má být omezena, lze-li předpokládat, že se tato osoba pokusí vozidlo použít k útěku.*

2) Policista při použití prostředku k násilnému zastavení vozidla dbá, aby nedošlo k ohrožení života nebo zdraví jiných osob a aby život nebo zdraví osoby, proti které směřuje zákrok, byly ohroženy jen v nezbytné míře.“⁸⁶

Tyto podrobnější podmínky musejí být splněny současně s obecnými podmínkami použití donucovacího prostředku.⁸⁷ Nutné je rovněž odlišit použití technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla, tzv. botičky. Technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla lze použít vůči takovému vozidlu, které: bylo ponecháno na místě, kde je vjezd zakázán, stojí na chodníku nebo je-li proveden neoprávněný zábor veřejného prostranství. Současně musí být splněna podmínka toho, že řidič takového vozidla není na místě přítomen.⁸⁸ Obecně lze říci, že slouží k ochraně veřejného pořádku v oblasti parkování vozidel a vynucení projednání přestupku. Použití tohoto technického prostředku se hradí.

---

⁸⁵ ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. In *Trestní předpisy*, Sagit, a.s., Ostrava-Hrabůvka. 2019. ISBN 978-80-7488-322-4.

⁸⁶ ČESKO. § 55 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie*, Praha. 2019. s. 55.

⁸⁷ ČESKO. § 53 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie*, Praha. 2019. s.53-54.

⁸⁸ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 223. ISBN 978-80-7400-543-5.

Použití donucovacího prostředku dle tohoto ustanovení je uvedeno v písmenu a). Jedná se o případy, při nichž řidič vozidla na výzvu k zastavení nereaguje.⁸⁹ Nebo pokud je třeba zabránit v odjezdu v rámci zákroku proti osobě, která má být omezena na osobní svobodě. V tomto případě vznikne důvodné podezření, že se osoba pokusí o útěk, ke kterému použije vozidlo. V praxi se k naplnění tohoto ustanovení používají zastavovací pásy, kterými je Policie České republiky vybavena. V případě písmene b) uvedeného ustanovení je možné použít tento donucovací prostředek proti osobě přítomné, tak i nepřítomné.

Odstavec druhý uvedeného ustanovení ukládá povinnost zvýšeně dbát zásady přiměřenosti postupu, jelikož se jedná o velmi razantní donucovací prostředek. Přiměřenost je nutno dodržovat vzhledem k možné vzniklé škodě na životě, zdraví nebo majetku, a to zejména v situacích, kdy jde o zastavení vozidla jedoucího vysokou rychlostí. Dále ukládá povinnost policisty dbát na to, aby nedošlo k ohrožení života nebo zdraví jiných osob. U osoby, proti které zákrok směřuje, ukládá policistovi zákon povinnost dbát, aby život nebo zdraví takové osoby byly ohroženy jen v nezbytné míře pro dosažení účelu sledovaného zákrokem.

3.6 Povinnosti policisty po použití donucovacího prostředku

Zákon vymezuje základní povinnosti, které je policista povinen dodržovat:

„1) Po použití donucovacího prostředku nebo zbraně, při kterém došlo ke zranění osoby, je policista povinen ihned, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření. Dále je povinen učinit neodkladné úkony nebo jiná opatření, aby mohla být řádně objasněna oprávněnost použití zbraně.

2) Zákrok, při kterém bylo použito donucovacího prostředku nebo zbraně, je policista povinen bezodkladně ohlásit svému nadřízenému a sepsat o něm úřední záznam s uvedením důvodu, průběhu a výsledku jejich použití. Úřední záznam neseписuje při použití pout podle § 54.

---

⁸⁹ ČESKO. § 79 zákona č. 361 ze dne 14. září 2000 o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). In ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 2001-01-01].

3) *Vedoucí policejního útvaru je povinen vyrozumět bez zbytečného odkladu příslušného státního zástupce o zranění nebo usmrcení osoby anebo o škodě nikoli nepatrné, způsobených použitím donucovacího prostředku nebo zbraně.*⁹⁰

Každý policista má obecně povinnost pomoci osobám, jejichž život nebo zdraví je ohroženo, a to jak ve formě poskytnutí první pomoci, tak zajištění lékařské ošetření. Bez ohledu, zda ke zranění došlo v důsledku protiprávního jednání nebo jiných objektivních okolností. Povinnost pomoci má policista ve službě, ale i v době mimo službu. Obecně tato povinnost vyplývá ze základní povinnosti policisty – iniciativy.⁹¹

Konkrétně v uvedeném ustanovení povinnost poskytnout pomoc je dána pro situace, kdy užitím donucovacího prostředku nebo zbraně došlo ke zranění osoby. Pomoc poskytuje policista ihned, jakmile to okolnosti dovolí a bez ohledu na rozsah zranění. Zranění posuzuje dle zjevných známek na těle osoby nebo podle sdělení, které osoba poskytne. Následně zajistí lékařské ošetření zavoláním rychlé záchranné služby. Pokud by policista pomoc neposkytl, vystavuje se nebezpečnosti disciplinárního řízení nebo dokonce stíhání pro naplnění skutkové podstaty trestného činu neposkytnutí první pomoci.⁹²

Odstavec druhý uvedeného ustanovení ukládá policistovi povinnost oznamovací. Jedná se o oznámení přímému nadřízenému ohledně použití donucovacích prostředků bez ohledu na to, zda došlo ke zranění či nikoliv. Přímého nadřízeného kontaktuje zejména o tom, jaký donucovací prostředek použil, v kolik hodin, proti jaké osobě, zda došlo ke zranění či nikoliv. Oznamovací povinnost má policista rovněž vůči operačnímu středisku.

Nepostradatelné a povinné je sepsání úředního záznamu o použití donucovacího prostředku a zbraně (Příloha A: Úřední záznam o použití donucovacího prostředku). Úřední záznam se sepisuje v informačním systému ETR a píše ho každý policista sám za sebe. Obsahuje mimo jiné totožnost osoby, proti které byl donucovací prostředek použit, způsob použití, okolnosti použití, zda bylo použití účinné či nikoliv, způsobené následky, případně přítomné osoby (svědky). Policistou sepsaný úřední záznam vyhodnocuje přímý nadřízený policisty. K popisu a použití musí mít zákonný důvod, to znamená, že byl použit z důvodu ochrany bezpečnosti policisty, jiné osoby nebo

⁹⁰ ČESKO. § 57 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.57-58.

⁹¹ ČESKO. § 10 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.9-10.

⁹² ČESKO. § 150 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Trestní předpisy*, Sagit, a.s., Ostrava-Hrabůvka. 2019. s. 49. ISBN 978-80-7488-322-4.

majetku anebo ochrany veřejného pořádku. Policista musí důsledně popsat způsob použití a konkrétní znění výzvy, která byla využita. Použití konkrétního donucovacího prostředku policista popíše vždy co nejpřesněji.⁹³ Pokud při zákroku došlo k těžké újmě na zdraví nebo úmrtí osoby, proti které byl donucovací prostředek použit, sepíše policista úřední záznam, jakmile pomine překážka (reakce na stres, zranění policisty, který donucovací prostředek nebo zbraň použil).⁹⁴ Smyslem celého ustanovení druhého odstavce je zejména umožnit přezkum takových zákroků vnitřními kontrolními orgány Policie České republiky.

Odstavec třetí ukládá povinnost vedoucího funkcionáře daného útvaru vůči státnímu zástupci v případech, že při použití donucovacích prostředků nebo zbraně, došlo ke zranění nebo usmrcení osoby anebo vznikla škoda nikoli nepatrná. Škodou nikoli nepatrnou se rozumí škoda ve výši nejméně 5 000 Kč.⁹⁵ Smysl tohoto ustanovení spočívá v informování státního zástupce, který posoudí vhodnost zahájení úkonů trestního řízení.⁹⁶

3.7 Zvláštní omezení

Jelikož použití donucovacího prostředku je intenzivním zásahem do práv a svobod člověka, stanoví zákon kategorii osob, vůči kterým nesmí být určitý donucovací prostředek použit:

„1) Při zákroku proti zjevně těhotné ženě, osobě zjevně vysokého věku, osobě se zjevnou tělesnou vadou nebo chorobou nebo osobě zjevně mladší 15 let nesmí policista použít údery a kopy, slzotvorný, elektrický ani jiný obdobný dočasně zneschopňující prostředek, obušek ani jiný úderný prostředek, vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního předpisu s dočasně zneschopňujícím účinkem, vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle tohoto zákona, vytlačování vozidlem, vytlačování štítem, služebního psa, zásahovou výbušku, úder střelnou zbraní, hrozba namířenou střelnou zbraní, varovný výstřel a zbraň, vyjma případů, kdy útok takové

---

⁹³ Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia české republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky. s. 35.

⁹⁴ Pokyn policejního prezidenta č. 244/2016, kterým se upravují některé činnosti příslušníků Policie České republiky v souvislosti s použitím donucovacích prostředků a zbraně. s. 2.

⁹⁵ ČESKO. § 138 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Trestní předpisy*, Sagit, a.s., Ostrava-Hrabůvka. 2019. s. 46. ISBN 978-80-7488-322-4.

⁹⁶ ČESKO. § 158 odst. 3 zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. In *Trestní předpisy*, Sagit, a.s., Ostrava-Hrabůvka. 2019. s. 192. ISBN 978-80-7488-322-4.

osoby bezprostředně ohrožuje život nebo zdraví policisty anebo jiné osoby nebo hrozí větší škoda na majetku a nebezpečí nelze odvrátit jinak.

*2) Omezení podle odstavce 1 se nevztahuje na použití slzotvorného prostředku, zásahové výbušky a vytlačování vozidlem a štítem, jsou-li použity proti skupině osob.*⁹⁷

Z tohoto ustanovení vyplývá, že policista je oprávněn při zákroku proti osobám se zvláštním omezením použít takové donucovací prostředky, které nejsou taxativně vyjmenovány v prvním odstavci.⁹⁸ Jedná se o osoby, které přirozenou fyzickou nebo psychickou konstitucí představují pro policistu malé riziko. Zároveň se dá předpokládat, že by u nich mohlo dojít k vážnější újmě. U takové osoby se jeví toto omezení viditelné a očividné, proto není třeba zjišťovat, zda se o takovou osobu jedná.

Z odstavce jedna tedy vyplývá, že proti takovým osobám může policista použít tyto donucovací prostředky:

- a) hmaty, chvaty,*
- f) zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení nebo zabránění odjezdu vozidla,*
- i) vytlačování koněm,*
- k) vodní stříkač,*
- p) pouta,*
- q) prostředek k zamezení prostorové orientace.*⁹⁹

Návrh de lege ferenda: Vzhledem k tomu, že v zákoně je již uvedeno vytlačování vozidlem a štítem, mělo by ustanovení obsahovat rovněž i vytlačování koněm a vodní stříkač. Všechny tyto donucovací prostředky jsou zpravidla používány proti skupině osob a v konkrétní situaci není možné podrobně zjišťovat, zda se v davu nenachází osoba se zvláštním omezením. Stejně tak například v případě, kdy řidič nebezpečnou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na znamení daného dle zvláštního právního předpisu nezastaví a policisté se rozhodnout použít donucovací prostředek uvedený v písmenu f). Není možné v dobu, kdy nebezpečí bezprostředně hrozí určit, zda v takovém vozidle se nenachází nebo protiprávní jednání nekoná osoba se zvláštním omezením.

---

⁹⁷ ČESKO. § 58 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.58-59.

⁹⁸ FILÁK, A. *Zákon o Policii České republiky: s komentářem*. Praha: Police History, 2009. s. 140. ISBN 978-80-86477-49-7.

⁹⁹ ČESKO. § 52 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie, Praha. 2019. s.51-52.

Zvláštní omezení u vyjmenovaných osob neplatí, pokud tyto osoby bezprostředně ohrožují život nebo zdraví některé osoby nebo hrozí-li větší škoda na majetku. Zároveň není dostupný jiný postup nebo prostředek k odvrácení takového nebezpečí.¹⁰⁰

Druhý odstavec definuje výjimku v rámci zákroku vůči skupině osob. V takovém případě nelze zajistit, že se ve skupině nebude vyskytovat osoba se zvláštním omezením.

3.8 Zákrok pod jednotným velením

To představuje výjimku z osobní odpovědnosti za rozhodnutí nebo zdržení se použití určitého oprávnění, jelikož se zasahuje pod jednotným velením.

„1) Při zákroku pod jednotným velením rozhoduje o použití donucovacího prostředku a zbraně velitel zakročující jednotky. O použití donucovacího prostředku a zbraně může na místě zákroku rozhodnout také nadřízený velitele, který tímto rozhodnutím přebírá velení do ukončení zákroku. Rozhodnutí velitele zakročující jednotky a jeho nadřízeného o použití donucovacího prostředku nebo zbraně musí být zadokumentováno záznamovou technikou se zvukem nebo v listinné podobě.

2) Rozhodnutím podle odstavce 1 přechází na toho, kdo rozhodnutí učinil, odpovědnost za splnění povinností podle § 57.“¹⁰¹

Pokud policisté zakročí pod jednotným velením, přenáší se odpovědnost na velitele zakročující jednotky. Současně zákon ukládá povinnost takové rozhodnutí zadokumentovat audio záznamem či písemně. *„Úřední záznam musí být pořízen bez zbytečného odkladu a musí obsahovat uvedení času, důvodu, průběhu a okolností úkonu.“¹⁰²* Zákon obsahuje i případy, kdy na místo vstoupí nadřízený, tedy služební funkcionář. V danou chvíli, kdy vydá rozkaz, přebírá velení do ukončení zákroku.

---

¹⁰⁰ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 237-238. ISBN 978-80-7400-543-5.

¹⁰¹ ČESKO. § 59 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie*, Praha. 2019. s.59.

¹⁰² ČESKO. § 109 odst. 1 zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Policejní prezidium České republiky Ředitelství služby pořádkové policie*, Praha. 2019. s.115.

Policista má samozřejmě povinnost uposlechnout rozkazu.¹⁰³ Rozkaz však nesmí být v rozporu s uvedeným právním předpisem.

Zárok pod jednotným velením provádí zejména policisté zařazení do pořádkové jednotky. Zde jsou rozděleni do jednotlivých družstev a v každém z nich je určen jeden velitel. Zasahují zejména při hromadných vystoupeních osob. Dále pod jednotným velením zasahují Zásahové jednotky a Útvar rychlého nasazení. Uvedené útvar se liší oproti pořádkovým jednotkám v tom, že jejich velitel rozhoduje, zda bude v konkrétní situaci jednotka nebo tým nasazen, a nikoliv o použití konkrétního donucovacího prostředku nebo zbraně. To z důvodu, že jejich zásah je velmi rychlý a jednotliví policisté reagují velmi flexibilně podle vývoje situace. Navíc velitel je málokdy přítomen při samotném zákroku, má spíše koordinační roli a navazuje radiové spojení.

Odstavec druhý stanoví veliteli nebo jeho nadřízenému odpovědnost, a to v situacích, kdy dojde ke zranění osoby – povinnost poskytnout první pomoc, zajistit lékařské ošetření, učinit opatření, ohlásit událost nadřízenému, sepsat úřední záznam a případně zajistit vyrozumění příslušného státního zástupce.¹⁰⁴

---

¹⁰³ ČESKO. § 46 zákona č. 361 ze dne 23. září 2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 2007-01-01].

¹⁰⁴ VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. s. 241. ISBN 978-80-7400-543-5.

4 Četnost užití donucovacích prostředků

Stanovený cíl této práce představuje vyhodnocení četnosti donucovacích prostředků u Policie České republiky. Sledované období je v rozmezí od roku 2010 do roku 2018 na území Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. Uvedený cíl byl zvolen z důvodu objasnění, zda se oprávnění použití donucovacích prostředků proti minulosti zvyšuje a k jaké četnosti užití dochází v posledních letech. K analýze a následné komparaci použití donucovacích prostředků v jednotlivých letech byla použita data z dostupného informačního systému ETR Krajského ředitelství policie Středočeského kraje.

Za původní účel ETR se považovala elektronizace se záměrem urychlit a zdokonalit kvalitu procesního řízení v rámci Policie České republiky. Informační systém ETR obsahuje data jednotlivých útvarů na území celé České republiky. Přístup do uvedeného informačního systému mají pouze registrovaní uživatelé. Sběr dat použitých ke komparaci byl získán z ETR Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. Pro každý kalendářní rok byl z tohoto systému získán přehled četnosti o použití donucovacích prostředků, v rámci Středočeského kraje od roku 2010 do roku 2018. Tato data nejsou tajná, neobsahují žádné osobní údaje a ke zpracování této práce byla umožněna k použití Kanceláří náměstka ředitele krajského ředitelství policie Středočeského kraje – analyticko-právním oddělením na základě zaslané žádosti.

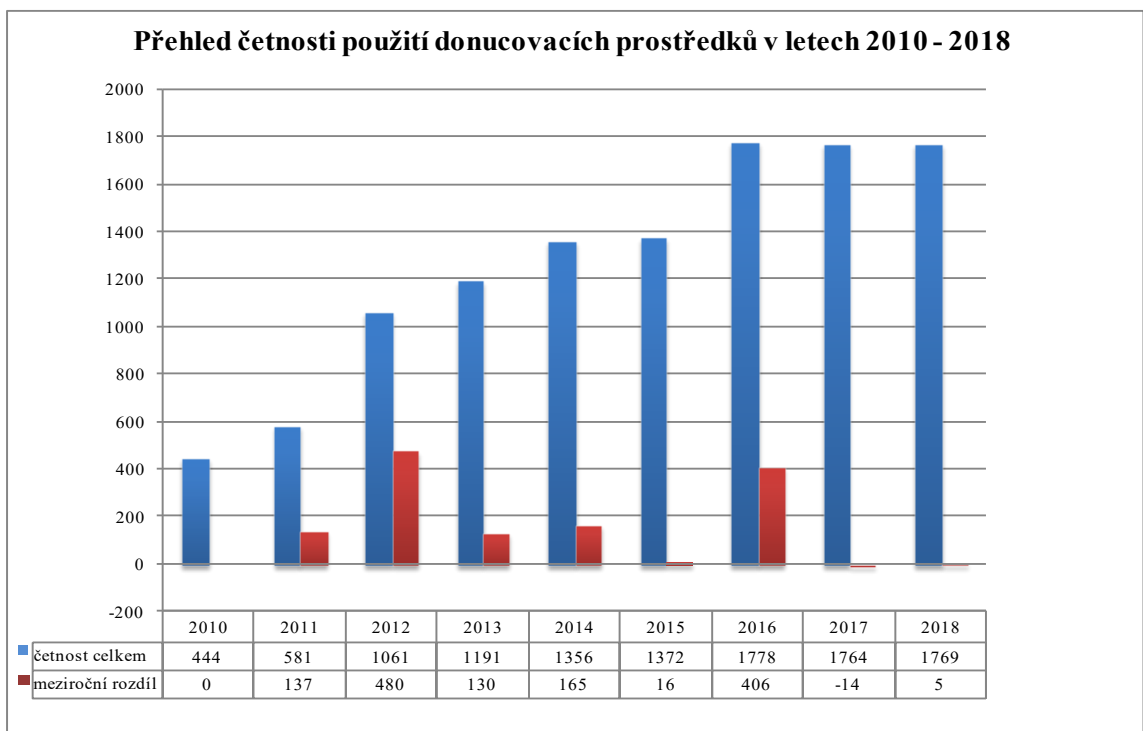
Získaná data byla autorkou práce přepsána do tabulkového systému Microsoft Excel a pomocí statistiky byla analyzována. Jednotlivá časová období byla mezi sebou porovnána a převedena do výsledného grafu znázorňujícího četnost použití donucovacích prostředků na území Středočeského kraje v již zmiňovaném časovém období.

4.1 Vývoj četnosti použití donucovacích prostředků

Přehled četnosti o použití donucovacích prostředků za sledované období od roku 2010 do roku 2018 na území Středočeského kraje byly získané informace analyzovány a porovnány mezi sebou, byla zpracována tabulka a graf o přehledu četnosti použití. Graf znázorňuje modrou barvou součet použitých donucovacích prostředků za daný rok. Červeně je vyznačen meziroční rozdíl oproti roku předešlému.

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	CELKEM
§ 52 písm. a)	212	268	561	661	725	755	1042	1104	1124	6452
§ 52 písm. b)	4	8	25	46	86	83	76	70	56	454
§ 52 písm. c)	5	19	33	22	34	44	41	43	35	276
§ 52 písm. d)	0	0	0	1	0	0	0	0	1	2
§ 52 písm. e)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 52 písm. f)	0	3	2	3	5	4	5	4	4	30
§ 52 písm. g)	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1
§ 52 písm. h)	0	1	0	0	0	0	0	1	1	3
§ 52 písm. i)	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1
§ 52 písm. j)	1	0	0	1	0	0	0	1	0	3
§ 52 písm. k)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
§ 52 písm. l)	0	0	2	1	0	0	0	0	0	3
§ 52 písm. m)	0	2	0	0	1	0	0	0	2	5
§ 52 písm. n)	35	57	42	47	66	59	67	88	87	548
§ 52 písm. o)	12	11	17	20	20	15	17	9	14	135
§ 52 písm. p)	175	212	377	388	418	411	530	443	441	3395
§ 52 písm. q)	-	-	1	1	1	1	0	1	3	8
CELKEM	444	581	1061	1191	1356	1372	1778	1764	1769	11316

(Tab. č. 1 – Četnost použití donucovacích prostředků v letech 2010-2018, zdroj dat: ETR, analyticko-právní odbor, zpracováno autorem)

(Obr. č. 1 – Četnost použití donucovacích prostředků v letech 2010-2018, zdroj dat: ETR analyticko-právní odbor, zpracováno autorem)

Vypracovaná tabulka a následně zpracovaný graf znázorňují přehled četnosti za sledované období. Je zřejmé, že celkový počet použití donucovacích prostředků během stanoveného období činí celkových 11 316 případů. Je patrné, že četnost použití se neustále zvyšuje a graf má vzrůstající tendenci, tedy od roku 2010 do roku 2016. Výjimkou se stal rok 2017, jelikož oproti předešlému roku 2016 došlo k mírnému

poklesu o celkových 14 případech. Z vypracované tabulky a grafu je zřejmé, že za poslední tři roky nedochází k razantnímu nárůstu použití donucovacích prostředků.

Za rok 2010 bylo využito oprávnění o použití donucovacích prostředků v celkových 444 případech. Nejfrekventovaněji byly používány hmaty, chvaty, údery a kopy celkem 212krát. Jako druhý nejčastěji používaný prostředek byla využita pouta, celkem 175krát. Jako třetí nepoužívanější bylo využito oprávnění hrozba namířenou střelnou zbraní, celkem 35krát, dále varovný výstřel 12krát. V neposlední řadě bylo využito v menší frekvenci použití obušku a jiného úderného prostředku, slzotvorného, elektrického nebo jiného obdobně dočasně zneschopňujícího prostředku a rovněž služebního psa.

V roce 2011 bylo využito zákonné oprávnění o použití donucovacího prostředku v celkových 581 případech. Oproti předešlému roku došlo k nárůstu tedy o 137 případů. Nejčastěji bylo využíváno oprávnění o použití hmatů, chvatů, úderů a kopů celkem 268krát. Druhým nejvíce používaným prostředkem byla pouta, 212krát, dále hrozba namířenou střelnou zbraní 57krát, slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek 19krát. Dále bylo využito oprávnění o použití varovného výstřelu, obušku a jiného úderného prostředku, zastavovacího pásu, zahrazení cesty vozidlem a jiného prostředku k násilnému zastavení nebo zabránění odjezdu vozidla a úder střelnou zbraní.

Rok 2012 zaznamenal oproti předešlému roku nárůst v rámci použití donucovacích prostředků. Jedná se o celkových 1 061 případů. Oproti předešlému roku 2011 došlo tedy k vzrůstu o 480 oprávnění použití donucovacích prostředků. Nejfrekventovaněji používaný donucovací prostředek byly stejně jako v předešlých letech hmaty, chvaty, údery a kopy celkem 561krát. Dále byla 377krát použita pouta, 42krát hrozba namířenou střelnou zbraní, 33krát obušek a jiný úderný prostředek, 25krát slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek, 17krát varovný výstřel. V malé míře byly použity donucovací prostředky: zásahová výbuška, zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení nebo zabránění odjezdu vozidla a prostředek k zamezení prostorové orientace.

V roce 2013 bylo zákonné oprávnění o použití donucovacích prostředků použito v celkových 1 191 případech. Opětovně došlo oproti předešlému roku za sledované období o nárůst četnosti použití. Celkem 661krát bylo použito hmatů, chvatů, úderů a kopů, 388krát pouta, 47krát hrozba namířenou střelnou zbraní. Oprávnění o použití slzotvorného, elektrického nebo jiného dočasně zneschopňujícího prostředku 46krát, obušku a jiného úderného prostředku bylo využito 22krát. Poprvé byl použit donucovací

prostředek vrhací prostředek mající povahu střelné zbraně podle jiného právního prostředku s dočasně zneschopňujícími účinky, a to v jednom případě. Stejně tak jedenkrát bylo využito oprávnění o použití zásahové výbušky, služebního psa a prostředku k zamezení prostorové orientace.

Rok 2014 přinesl vzrůst četnosti o použití donucovacích prostředků o 165 případů, tedy v součtu celkového použití 1 356. Nejčastěji používaným donucovacím prostředkem byly stejně jako v předešlých letech hmaty, chvaty, údery a kopy celkem 725krát. Dalším nejčastěji používaným donucovacím prostředkem byla pouta 418krát, dále slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek 86krát, hrozba namířenou střelnou zbraní 66krát, obušek a jiný úderný prostředek 34krát, varovný výstřel 20krát. Celkem 5krát byl použit zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení nebo zabránění odjezdu vozidla a 1krát bylo využito oprávnění o použití prostředku k zamezení prostorové orientace a úder střelnou zbraní.

V roce 2015 nedošlo k razantnímu nárůstu v počtu četnosti použití donucovacích prostředků. Oproti předešlému roku došlo k vzrůstu o 16 případů. Tedy celková četnost použití donucovacích prostředků činila 1 372. Nejvyšší četnost použití měly hmaty, chyty, údery a kopy celkem 755krát, dále pouta 411krát, slzotvorný, elektrický a jiný dočasně zneschopňující prostředek 83krát, hrozba namířenou střelnou zbraní 59krát, obušek a jiný úderný prostředek 44krát. Dále varovný výstřel 15krát, zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení nebo zabránění odjezdu vozidla 4krát a prostředek k zamezení prostorové orientace pouze 1krát.

Oproti roku 2015 došlo v následujícím roce 2016 k vzrůstu použití donucovacích prostředků o 406 případů použití. Celkem bylo oprávnění využito v 1 778 případech. Nejčastěji byly používány hmaty, chvaty, údery a kopy celkem 1 042krát. Dále byly nejčastěji použita pouta 530krát, slzotvorný, elektrický a jiný dočasně zneschopňující prostředek 76krát, hrozba namířenou střelnou zbraní 67krát. V tomto roce bylo rovněž využito oprávnění o použití donucovacího prostředku obušek a jiný úderný prostředek 41krát, varovný výstřel 17krát. V nepolední řadě bylo v uvedeném roce použit donucovací prostředek zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení nebo zabránění odjezdu vozidla 5krát.

Rok 2017 byl výjimkou. V tomto roce jako jediném došlo k poklesu četnosti použití donucovacích prostředků o celkových 14 případů, tedy donucovací prostředky byly použity celkem v 1 764 případech. Došlo k nárůstu použití hmatů, chvatů, úderů a kopů v součtu 1 104krát. Oproti předešlému roku došlo k poklesu použití pout

443krát, naopak tento rok zaznamenal vzrůst četnosti použití donucovacího prostředku hrozba namířenou střelnou zbraní 88krát, dále byl použit slzotvorný, elektrický a jiný dočasně zneschopňující prostředek 70krát, dále obušek a jiný úderný prostředek 43krát. V tomto roce došlo k poklesu u použití varovného výstřelu celkem 9krát, dále byl použit zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení nebo zabránění odjezdu vozidla 4krát. Celkem 1krát bylo v uvedeném roce použito vytlačování štítem, služební pes a prostředek k zamezení prostorové orientace.

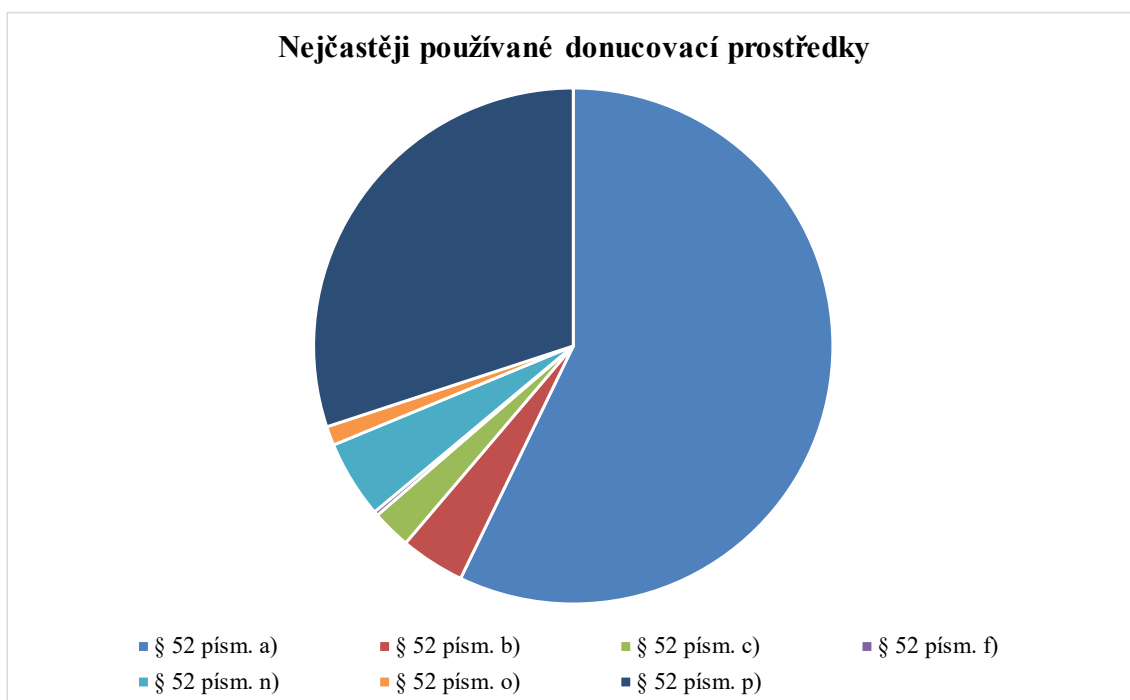
Za rok 2018 byly donucovací prostředky použity v celkových 1 769 případech. Nejčastěji byly používány hmaty, chvaty, údery a kopy 1 124krát, tedy toto oprávnění bylo policisty na území Středočeského kraje každý den využito průměrně čtyřikrát. Dalším nejčastějším donucovacím prostředkem byla pouta 441krát, hrozba namířenou střelnou zbraní 87krát, slzotvorný, elektrický a jiný dočasně zneschopňující prostředek byl použit 56krát, obušek a jiný úderný prostředek 35krát. Dále v tomto roce bylo použito oprávnění varovného výstřelu 14krát, zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení nebo zabránění odjezdu vozidla 4krát, prostředek k zamezení prostorové orientace 3krát a úder střelnou zbraní 2krát. Pouze 1krát v uvedeném roce bylo využito oprávnění o použití vrhacího prostředku majícího povahu střelné zbraně podle jejího právního předpisu s dočasně zneschopňujícími účinky, vytlačování štítem. Za sledované období byl až v roce 2018 poprvé použit donucovací prostředek vytlačování vozidlem, 1krát.

Od roku 2010, kdy začalo sledování jejich použití do roku 2018, se celková četnost zvýšila téměř čtyřnásobně. Dle mého názoru k nárůstu od roku 2010 přispělo více faktorů. Jedním z nich souvisí s celkovou lepší vybaveností policistů a jejich kvalitnějším znalostem zákona. Naproti tomu faktor ze strany útočících osob, jejichž agresivita se stupňuje, a to i proti samotným policistům. To je dáno například tím, že policisté často prověřují oznámení spojená s probíhajícím násilím, kdy útočník je pod vlivem omamných a psychotropních látek nebo alkoholu. Nebo rovněž osoby trpící duševní poruchou, například schizofrenií. Tyto osoby mají snížen práh bolesti a zákrok proti nim je náročnější, jelikož některé donucovací prostředky nemusí splnit účel sledovaný zákrokem. Proto je velmi důležité ze strany policistů jednotlivá oznámení od sebe odlišovat a nepodlehnout tzv. pracovní rutině.

Za sledované období nebyl ani jednou použit donucovací prostředek vrhací prostředek, který nemá povahu zbraně podle § 56 odst. 5 a vodní stříkač.

4.2 Nejčastěji používané donucovací prostředky

Pro zjištění nejčastěji používaných donucovacích prostředků policisty na území Středočeského kraje od roku 2010 do roku 2018 byl vypracován následující graf znázorňující nejčastěji používané donucovací prostředky v rámci služebních zákroků. Z výše uvedené tabulky byly vybrány ty nejčastěji používané prostředky, k jejichž použití za sledované období došlo minimálně 10krát, a to z důvodu lepší přehlednosti následujícího grafu.

(Obr. č. 2 – Nejčastěji používané donucovací prostředky, zdroj dat: ETŘ, zpracováno autorem)

Ze statistik zveřejněných v informačním systému ETŘ je zřejmé, že každý rok za sledované období bylo nejčastěji policisty využíváno oprávnění – hmaty, chvaty, údery a kopy. Tento donucovací prostředek byl použit policisty na území Středočeského kraje celkem v 6 452 případech. Jeho četnost použití se každý rok zvyšuje. Jedná se o jeden z mírnějších donucovacích prostředků. Pokud v praxi dochází k protiprávnímu jednání, většinou policista jako první užije tento donucovací prostředek. Až ve chvíli, kdy tímto donucovacím prostředkem nelze splnit účel sledovaný zákrokem, přistoupí k použití razantnějších donucovacích prostředků. Výsledky četnosti tohoto donucovacího prostředku jasně poukazují na jeho významnost a četnost použití v rámci výkonu služby.

Druhý nejčastěji používaný donucovací prostředek byla pouta. Využití tohoto oprávnění od roku 2010 do roku 2018 se rovná celkem 3 395 případům. Pouta většinou policisté přikládají osobám omezeným na osobní svobodě z důvodu ochrany bezpečnosti. Nutno podotknout, že ve statistice není započítáno použití pout dle ustanovení § 54 zákona o Policii ČR. Z důvodu, že o využití tohoto oprávnění dle uvedeného paragrafu policista neseписuje úřední záznam, tudíž není evidováno v této statistice.

Jako třetí nejčastěji používaný donucovací prostředek je hrozba namířenou střelnou zbraní. Tento donucovací prostředek byl použit celkem v 548 případech. Jedná se o razantnější donucovací prostředek oproti výše uvedeným, který se užije při situaci, kdy se předpokládá, že policista při zákroku použije zbraň. Užití tohoto prostředku má od roku 2010 vzrůstající tendenci.

Dalším často používaným donucovacím prostředkem byl slzotvorný, elektrický nebo jiný dočasně zneschopňující prostředek. Jeho četnost vykazuje celkových 454 případů použití. Jeho použití za sledované období má kolísající vývoj četnosti. Tento donucovací prostředek se často používá proti osobám pod vlivem alkoholu nebo omamné psychotropní látky. Podle vyhodnocení konkrétní situace se tento donucovací prostředek použije v případě, kdy nelze účelu sledovanému zákrokem nelze dosáhnout použitím hmatů, chvatů, úderů a kopů. Při užití tohoto donucovacího prostředku je třeba dbát opatrnosti, aby nebyl zasažen samotný zakročující policista nebo nezúčastněná osoba.

Pátým nejčastěji používaným donucovacím prostředkem byl obušek nebo jiný úderný prostředek. Jeho četnost použití za sledované období se rovná celkovým 276 případům. U tohoto donucovacího prostředku je třeba klást důraz na výběr zasahovaného místa na těle osoby, proti které je použit. Stejně tak tento donucovací prostředek může být použit jako pomoc při poutání osoby nebo jejího odvádění k vytvoření tzv. páky.

Dalším nejčastěji používaným donucovacím prostředkem byl varovný výstřel, který byl použit ve 135 případech. Při užití toho prostředku je nutné dbát zvýšené opatrnosti zejména, aby nedošlo ke zranění nezúčastněných osob. Působí zejména na psychiku pachatele, aby uposlechl výzvy dávané policistou.

Posledním donucovacím prostředkem znázorněným v grafu je zastavovací pás, zahrazení cesty vozidlem a jiný prostředek k násilnému zastavení vozidla nebo zabránění odjezdu vozidla. Za sledované období byl použit ve 30 případech. Ročně počet jeho použití nepřekročil 5 použití za rok.

Závěr

Teoretická část práce obsahuje zejména výklad a komentář ustanovení zákona o Policii ČR, upravující oprávnění policisty o použití donucovacích prostředků. V bakalářské práci byl proveden podrobný výklad ustanovení obsahující oprávnění použití donucovacích prostředků a zejména charakteristiku jednotlivých donucovacích prostředků používaných u Policie České republiky. Jednotlivá ustanovení byla doplněna autorky komentářem s případnými návrhy de lege ferenda.

V bakalářské práci byly stanoveny dva návrhy de lege ferenda. První z nich byl stanoven v podkapitole č. 3.3 týkající se obecných podmínek použití donucovacích prostředků. Zde v odstavci druhém zákonodárce ukládá povinnost vyzvat osobu páchající protiprávní jednání, aby od něj upustila. Rovněž stanovuje případy, kdy povinnost výzvy neplatí. Konkrétně v případech, kdy je ohrožen život nebo zdraví osoby a zákrok nesnese odkladu nebo v případě použití prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Dle mého názoru by tento odstavec měl obsahovat veškeré donucovací prostředky uvedené v písmenu f). V těchto případech není výzva zcela proveditelná, zejména pokud probíhá pronásledování ujíždějícího vozidla.

Druhý návrh de lege ferenda byl stanoven v podkapitole č. 3.7 týkající se zvláštního omezení použití donucovacích prostředků, zejména odstavce 1. Vzhledem k tomu, že v zákoně je již uvedeno vytlačování vozidlem a štítem, mělo by ustanovení obsahovat rovněž i vytlačování koněm a vodní stříkač. Všechny tyto donucovací prostředky jsou zpravidla používány proti skupině osob a v konkrétní situaci není možné podrobně zjišťovat, zda se v davu nenachází osoba se zvláštním omezením. Stejně tak například v případě, kdy řidič nebezpečnou jízdou vážně ohrožuje život nebo zdraví osob a na znamení daného dle zvláštního právního předpisu nezastaví a policisté se rozhodnout použít donucovací prostředek uvedený v písmenu f). Není možné v dobu, kdy nebezpečí bezprostředně hrozí určit, zda v takovém vozidle se nenachází nebo protiprávní jednání nekoná osoba se zvláštním omezením.

Cílem praktické části bylo provedení analýzy a komparace dat ke zjištění, zda se četnost použití donucovacích prostředků u Policie České republiky zvyšuje či nikoliv. Tato část byla zpracována pomocí získaných statistik z informačního systému ETŘ Krajského ředitelství policie Středočeského kraje. Sledované období bylo stanoveno od roku 2010 do roku 2018 na území Středočeského kraje. Statistika o celkové četnosti použití donucovacích prostředků byla převedena do výsledného grafu, ze kterého je

patrné, že četnost o použití donucovacích prostředků se zvyšuje. Pouze v roce 2017 došlo oproti roku 2016 k mírnému poklesu. Dále byl zpracován graf o nejčastěji používaných donucovacích prostředcích policisty.

Dle mé dosavadní praxe se ztotožňuji s tím, že nejčastěji je ve službě při zákroku využíváno oprávnění hmaty, chvaty, údery a kopy. Jako druhý nejčastěji používaný donucovací prostředek bych dle mé dosavadní praxe ve výkonu služby zařadila slzotvorný, elektrický a jiný dočasně zneschopňující prostředek. Dle mého názoru se jedná o účinnější prostředek daleko více než jsou hmaty, chvaty údery a kopy. Vzhledem k tomu, že jsem žena a pokud provádím zákrok proti statnějšimu muži, dosáhnu účelu sledovaným zákrokem většinou právě tímto donucovacím prostředkem.

Dle mého názoru se četnost použití donucovacích prostředků bude i nadále zvyšovat. Vzrůstající četnost úzce souvisí s narůstající agresí obyvatel. V současné době některé osoby nemají vůči policistům respekt a agrese tím pádem směřuje i proti samotným přítomným policistům. Dalším faktorem je vzrůstající počet oznámení týkajících se osob pod vlivem návykové látky. Tyto osoby mají snížený práh bolesti a nevyvozují ze svého jednání důsledky. V neposlední řadě je důvodem zvyšování četnosti užití donucovacích prostředků obecně dáno nárůstem drobné kriminality. Je nutné uvést, že policisté v prvosledových hlídkách mají velmi kvalitní vybavení, především kvalitnější dopravní a komunikační prostředky. Zákroky jsou prováděny včas, a to díky právě policistům zařazených v prvosledových hlídkách, jelikož v dřívější době byly dojezdové časy na místo činu delší a s ohledem na jejich vybavenost častěji zakročují přímo při probíhajících konfliktech. Respektive ve chvíli, kdy protiprávní jednání stále trvá a v takových situacích je často použití donucovacích prostředků nevyhnutelné. V neposlední řadě mají policisté zařazení v prvosledových hlídkách obecně kvalitnější a důkladnější výcvik na použití donucovacích prostředků a zbraně.

V současné době by bylo potřeba ještě více prohloubit a pokud možno častěji provádět služební přípravu, zejména na základních útvarech. Především ohledně použití donucovacích prostředků a řešení jednotlivých taktických cvičení. Z pohledu každého policisty je zapotřebí, aby ke každému oznámení přistupovali individuálně, vždy obezřetně a vyvarovali se pracovní rutíně a jednotlivý oznámení nepodceňovali.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. FILÁK, A. et al. *Zákon o Policii České republiky s komentářem podle právního stavu k 12. 1. 2009*. 1. vydání. Praha: Police History, 2009. 285 s. ISBN 978-80-86477-49-7.
2. FILÁK, A. a kol. *Základy teorie policejně-bezpečnostní činnosti II*. 1. vydání. Praha: Police History, 2006. 214 s. ISBN 80-86477-33-9.
3. HORZINKOVÁ, E. *Zákon o Policii České republiky a související předpisy*. 2. vydání. Praha: Eurounion, 2001. 207 s. ISBN 80-86477-56-5.
4. HRUDKA, J., ZÁMEK, D. *Organizace a činnost policejních služeb*. 1. vydání, Praha: Police History, 2012. 233 s. ISBN 978-80-86477-22-5.
5. MATES, P. *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem podle stavu k 1. 1. 2009*. 1. vydání. Praha: Linde, 2009. 338 s. ISBN 978-80-7201-743-0.
6. ŠKODA, J. ŠMERDA, R. VAVERA, F. *Zákon o policii s komentářem*. 2. vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013. 479 s. ISBN 978-80-7380-447-3.
7. ŠTEINBACH, M. ŠLESINGER, R. ZIMMERMANN, M. *Zákon o Policii České republiky*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2019. 300 s. ISBN 978-80-7598-193-6.
8. TOMEK, P. *Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů s komentářem k 1. 7. 2012*. 2. vydání. Praha: ANAG, 2012. 671 s. ISBN 978-80-7263-752-2.
9. VANGELI, B. *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vydání. V Praze: C. H. Beck, 2014. Beckovy komentáře. 488 s. ISBN 978-80-7400-543-5.
10. VOKUŠ, J. *Policie České republiky: Police of the Czech Republic: pomáhat a chránit*. Praha: Policejní prezidium České republiky, 2010. 84 s. ISBN 978-80-254-6098-6.

Elektronické zdroje

1. Zastavovací pás POLICE ROAD BLOCK. In. *Prime-safety* [online]. [cit. 2018-11-30]. Dostupné z: <http://www.prime-safety.com/zastavovaci-pas-police-road-block.html>.

Legislativní dokumenty

1. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů. In *Policejní prezidium České republiky ředitelství služby pořádkové policie*, Praha. 2019. 143 s.
2. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Trestní předpisy*, Sagit, a.s., Ostrava-Hrabůvka. 2019. 479 s. ISBN 978-80-7488-322-4.
3. ČESKO. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), ve znění pozdějších předpisů. In *Trestní předpisy*, Sagit, a.s., Ostrava-Hrabůvka. 2019. 479 s. ISBN 978-80-7488-322-4.

ASPI

1. ČESKO. Zákon č. 119 ze dne 8. března 2002 o střelných zbraních a střelivu (zákon o zbraních). In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 2003-01-01].
2. ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 14. září 2000 o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu). In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 2001-01-01].
3. ČESKO. Zákon č. 361 ze dne 23. září 2003 o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů. In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 2007-01-01].
4. ČESKO. Zákon č. 455 ze dne 2. října 1991 o živnostenském podnikání (živnostenský zákon). In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 1992-01-01].
5. ČESKO. Zákon č. 104 ze dne 20. března 2013 o mezinárodní justiční spolupráci ve věcech trestních. In: ASPI [právní informační systém]. Praha: Wolters Kluwer ČR [vid. 2014-01-01].

Interní materiály nedostupné veřejně

1. ČESKO. Metodická příručka č. 1/2009 k používání donucovacích prostředků příslušníky Policie České republiky, Mgr. Petr SEHNOUTKA.
2. ČESKO. Metodická příručka č. 1/2017 ředitele ředitelství služby pořádkové policie Policejního prezidia České republiky k používání donucovacích prostředků a zbraně příslušníky Policie České republiky.
3. ČESKO. Pokyn policejního prezidenta č. 244/2016, kterým se upravují některé činnosti příslušníků Policie České republiky v souvislosti s použitím donucovacích prostředků a zbraně.
4. ČESKO. Stanovisko k prostředku TASER X26 ze dne 22. listopadu 2006, kancelář policejního prezidenta Policejního prezidia České republiky.

Seznam zkratk

ETŘ – evidence trestního řízení

Obr. – obrázek

Tab. – tabulka

Odst. – odstavec

Seznam tabulek a grafů

1. Tab. č. 1 – Četnost použití donucovacích prostředků v letech 2010-2018, zdroj dat: ETR, zpracováno autorem
2. Obr. č. 1 – Četnost použití donucovacích prostředků v letech 2010-2018, zdroj dat: ETR, zpracováno autorem
3. Obr. č. 2 – Nejčastěji používané donucovací prostředky, zdroj dat: ETR, zpracováno autorem

Přílohy

Příloha A. Úřední záznam o použití donucovacího prostředku I

POLICIE ČESKÉ REPUBLIKY
Krajské ředitelství policie Středočeského kraje
Územní odbor Benešov
Obvodní oddělení Vlašim
J. Masaryka 475, 258 01 Vlašim

Č. j.

Vlašim

Počet stran: *bude dopočítáno*

Úřední záznam o použití donucovacího prostředku

Dne ..... v ..... hod. v ..... použil .....
podle § 51 a § 53 odst. 1 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, donucovací
prostředek podle § 52 písm. ....

proti

Jméno, příjmení:

Datum narození:

Místo narození:

Okres:

Rozený(á):

Státní příslušnost:

Doklad:

Trvalý pobyt:

Současný pobyt:

Adresa pro účely doručování:

Věk:

Pohlaví:

Výška:

Hmotnost:

Oblečení:

Plánovaná akce:

Způsob použití:

Krytí zbraní:

Použití místo zbraně:

Použití jiného prostředku společně:

Počet cyklů:

Vzdálenost: .....m

Typ hlavice:

Selhávka:

Videodokumentace:

TESARCAM:

Využití doplňků prostředku TASER:

Okolnosti použití:

Teplota: ..... st. C

Jiné:

Zasahující policista

Cílový subjekt:

Okolnosti použití donucovacího prostředku:

Před použitím donucovacího prostředku **bylo - nebylo *)** použito výzvy s výstrahou.

Použití donucovacího prostředku **bylo - nebylo *)** účinné.

Použitím donucovacího prostředku **byly - nebyly *)** způsobeny následky.

Případný(i) svědek(ci) použití donucovacího prostředku:

O použití donucovacího prostředku byl vyrozuměn dne ..... v .....hod.

Případné další skutečnosti

Úřední záznam zpracoval:

Zakreslení míst zásahu při použití donucovacího prostředku

